ஸ்ரியைநம:

ஶ்ரியைநமஃ



புருஷ சூக்தம்

தமிழுரையுடன்

கடலங்குடி ப்ரும்ம **ஸ்ரீ நடேச சாஸ்திரிகள்**
வியாகரண வேதாந்த பாரங்கதர்
சோதிட மந்திரசாஸ்திர வித்துவான்.
பாகவத பகவத் கீதோ பன்யாசகர்
495 தங்கசாலைத் தெரு. P.T. சென்னை

உ
ஸ்ரீமதே நாராயணாய நம:

புருஷ ஸூக்தம்

முகவுரை

புருஷ, என்பதற்கு புரு = சர்வப்பிராணிகளுடைய ஹிருதய குகையில், ஷ = சயனஞ் செய்கின்றவர், அல்தது புர் = எல்லாவற்றிற்கும் முதலில் உஷ = இருப்ப வர் என்ற யோகத்தால் சர்வாந்தர்யாமி என்றும், சர்வஜகத் காரண பூதரென்றும் அர்த்தமேற்படுவதால் அவ்விதமஹிமை தங்கிய ஸ்ரீமந்நாராயணனைப் பிரதி பாதிக்கின்ற **सहस्रशीर्षा ஸஹஸ்ரஸீர்ஷா** என்று தொடங்கி **साध्यास्सन्ति देवाः ஸாத்⁴யாஸ்ஸந்தி தே³வா:** என்றதுவரை படிக்கப்படும் வைதிக மந்திரங்களுக்கு புருஷ சூக்தம் எனப்பெயரிடப் பட்டிருக்கிறது.

உத்தரநாராயணாவாகத்தில் ஹ்ரீதேவி, லக்ஷ்மீதேவி இவர்கள் ஸ்ரீநாராயண னுடைய பத்நிகளென்றும், அவர்களுடன் கூடினவராய் பகவானை உபாஸித்தால் சகல க்ஷேமத்தையுமடையலாமென்றும் உபதேசிக்கப்பட்டிருக்கிறது.

பிறகு மகாநாராயணனு வாகத்தில் உபாஸ்யனுனபகவானின் கல்யாண குணங்களும், அவரை உபாசிக்கவேண்டியவிதமும், மற்றும் அது விஷயமான ரஹஸ்யங்களு முபதேசிக்கப்பட்டிருக்கின்றன. அவற்றுள் புருஷ சூக்தவிஷயமாக சநத்குமாரசம்ஹிதை முதலிய நூற்களிற் சில விசேஷங்கள் உபதேசிக்கப்பட்டிருக் கின்றன. அவைகளை இங்கு எழுதிகிறோம்.

पूर्व सनत्कुमारेण पृष्टो विष्णुस्सनातनः ।
उक्तवान् पौरुषं होमविधानं कामदं नृणाम् ॥

वसिष्ठायोदितं तेनचात्रये सोऽब्रवीदिदम् ।
वोधायनाय तेनोक्तं स स्वशिष्येभ्य उक्तवान् ॥

वक्ष्यामि तदहं पुण्यं शृणुध्वं मुनिसत्तमाः।
पुत्रप्रदघ्नपुत्राणां जयदं जयकामिनाम् ॥

श्रीदं श्रीकमिनां पुंसां राज्यदं राज्यकामिनाम् ।
धान्यदं धान्यकामानां कीर्तिदं कीर्तिकामिनाम् ॥

मुक्तिदं मुक्तिकामानां मुक्तिदं मुक्तिकामिनाम् ।
बहुना किमिहोक्तेन सर्वसिद्धिप्रदं नृणाम् ॥

**பூர்வ ஸனத்குமாரேண ப்ருஷ்டோ விஷ்ணுஸ்ஸனாதன: ।
உக்தவான் பௌருஷம் ஹோமவிதா⁴னம் காமத³ம் ந்ருணாம் ॥**

**வஸிஷ்டா²யோதி³தம் தேனசாத்ரயே ஸோ(அ)ப்³ரவீதி³த³ம் ।
வோதா⁴யனாய தேனோக்தம் ஸ ஸ்வஶிஷ்யேப்⁴ய உக்தவான் ॥**

**வக்ஷ்யாமி தத³ஹம் புண்யம் ஶ்ருணுத்⁴வம் முநிஸத்தமா:।
புத்ரப்ரத³த்³மபுத்ராணாம் ஜயத³ம் ஜயகாமினாம் ॥**

**ஶ்ரீத³ம் ஶ்ரீகமினாம் பும்ஸாம் ராஜ்யத³ம் ராஜ்யகாமினாம் ।
தா⁴ன்யத³ம் தா⁴ன்யகாமானாம் கீர்தித³ம் கீர்திகாமினாம் ॥**

**முக்தித³ம் முக்திகாமானாம் முக்தித³ம் முக்திகாமினாம் ।
ப³ஹுனா கிமிஹோக்தேன ஸர்வஸித்³தி⁴ப்ரத³ம் ந்ருணாம் ॥**

ஸநத் குமாரரால் கேட்க்கப்பட்ட நாராயணன் புத்திரன், ஜயம், சம்பத்து, ராஜ்யம், தான்னியம், கீர்த்தி, புக்தி, முக்தி, முதலிய சர்வ பலனையும் தரக்கூடிய ஸ்ரீ புருஷ சூக்த ஹோமத்தின் முறையையுபதேசித்தார் என்று தொடங்கி ஹோமஞ் செய்யும் முறையுமுபதேசிக்கப்பட்டிருக்கிறது.

புத்திரார்த்தியாற் செய்யவேண்டிய
புருஷ சூக்தஹோமவிதி

சுக்கிலபக்ஷ பிரதமையன்று தொடங்கி கிருஷ்ணபக்ஷப்பிரதமை வரை 16 நாட்களில் ஒவ்வொரு நாளும் சூக்தத்திலுள்ள 16 ருக்குகளைச் சொல்லி பாயஸத்தால் 1000 ஹோமஞ் செய்ய வேண்டும். அல்லது 12 நாள், அல்லது 6 நாட்களாவது ஹோமஞ் செய்ய வேண்டும். இந்த ஹோமஞ் செய்யத்தொடங்குமுன் சந்தான கோபாலமந்திரோபதேசத்தைப்பெற வேண்டும்.

श्रीसन्तानगोपालमन्त्रः ॥

अस्य श्रीसन्तानगोपालकृष्णमहामन्त्रस्य, आनन्द नारदादिऋषयः । अनुष्टुप्च्छन्दः । सन्तानगोपालकृष्णो देव- ता । अं, आं, बीजम् । इम्, ई शक्तिः । उम्, ऊं कीलकम् । सन्तानगोपालकृष्णप्रसादसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः। त्रम्, त्राम् इत्यादिना हृदयादिन्यासः। ध्यानम् –

**पाणौ पायसभक्तमाहितरसंबिभ्रन्मुदा दक्षिणे
सव्ये शारदपूर्णचन्द्रधवलं हय्यंगवीनं दधत् ।**

कण्ठे कल्पितपुण्डरीकनखमप्युद्दामकांश्चि वहन्
देवो दिव्यदिगंबरो दिशतुनः पुत्रं यशोदाशिशुः ॥

मूलमन्त्रः-

देवकीसुत गोविन्द वासुदेव जगत्पते ।
देहिमे तनयं कृष्ण त्वामहं शरणं गतः ॥

देवदेव जगन्नाथ गोत्रवृद्धिकर प्रभो।
देहि मे तनयं शीघ्रमायुष्मन्तं यशस्विनम् ॥

ஶ்ரீஸந்தானகோ³பாலமந்த்ர꞉ ॥

அஸ்ய ஶ்ரீஸந்தானகோ³பாலக்ருஷ்ணமஹாமந்த்ரஸ்ய, ஆனந்த³ நாரதா³தி³ருஷய꞉ । அனுஷ்டுப்ச்ச²ந்த³꞉ । ஸந்தானகோ³பாலக்ருஷ்ணோ தே³வ- தா । அம், ஆம், பீ³ஜம் । இம், ஈ ஶக்தி꞉ । உம், ஊம் கீலகம் । ஸந்தான கோ³பால க்ருஷ்ணப்ரஸாத³ஸித்³த்⁴யர்தே² ஜபே விநியோக³꞉। த்ர்ப்ரம், த்ர்ப்ராம் இத்யாதி³ஞ ஹ்ருத³யாதி³ந்யாஸ꞉। த்⁴யானம் -

பாணௌ பாயஸப⁴க்தமாஹிதரஸம்பி³ப்⁴ரன்முதா³ த³க்ஷிணே
ஸவ்யே ஶாரத³பூர்ணசந்த்³ரத⁴வலம் ஹய்யங்க³வீனம் த³த⁴த் ।
கண்டே² கல்பிதபுண்ட³ரீகநக²மப்யுத்³தா³மகாம்ஶ்சி வஹன்
தே³வோ தி³வ்யதி³க³ம்ப³ரோ தி³ஶதுன꞉ புத்ரம் யஶோதா³ஶிஶு꞉ ॥

மூலமந்த்ர꞉-

தே³வகீஸூத கோ³விந்த³ வாஸுதே³வ ஜக³த்பதே ।
தே³ஹிமே தனயம் க்ருஷ்ண த்வாமஹம் ஶரணம் க³த꞉ ॥

தே³வதே³வ ஜக³ந்நாத² கோ³த்ரவ்ருத்³தி⁴கர ப்ரபோ⁴।
தே³ஹி மே தனயம் ஶீக்⁴ரமாயுஷ்மந்தம் யஶஸ்வினம் ॥

பிறகு அனுக்ஞை செய்து கொண்டு

शुभे शोभने तिथौ नक्षत्रे राशौ जातस्य मम धर्मपत्न्याश्च आवयोः इह जन्मनि जन्मान्तरसहस्त्रेवा ज्ञानाज्ञानकृतसन्तानप्रतिवन्धकी भूतानां, गुरुद्वेषण, बालघातन, बालताडन, बालतर्जन, गोवत्सवियोजन, परहृत्क्लेशकररग, प्राण्यंडभेदन, त्र्प्र ष्टकाद्य-- करण, त्र्प्रन्यसुतविद्वेषरग, मृगशावहनन, गर्भध्वंसनरूपैकादशदुरितानां निवृत्तिद्वारा आयुष्मत्युरूपसुगुणानेकसुपुत्रावाप्तत्यर्थं श्रीभूमीसमेतश्रीमहाविष्णुप्रसा

दसिद्ध्यर्थं एभिर्ब्राह्मणैस्सह सनत्कुमारोक्तप्रकारेण त्र्प्राचार्यमुखेन ऋक्त्वङ्मुखेन च पुरुषसूक्तजपहोमकर्म करिष्ये ।

ஶுபே4 ஶோப4னே திதௌ2 நக்ஷத்ரே ராஶௌ ஜாதஸ்ய மம த4ர்மபத்ல்யாஶ்ச ஆவயோ: இஹ ஜன்மனி ஜன்மாந்தரஸஹஸ்த்ரேவா ஜ்ஞானாஜ்ஞானக்ருத ஸந்தானப்ரதிவந்த4கீ பூ4தானாம், கு3ருத்3வேஷண, பா3லகா4தன, பா3லதாட3ன, பா3லதர்ஜன, கோ3வத்ஸவியோஜன, பரஹ்ருத்க்லேஶகரரக3 , ப்ராண்யண்ட3 பே4த3ன, த்ர்ப்ரஷ்டகாத்3ய-- கரண, த்ர்ப்ரன்யஸுதவித்3வேஷரக3 , ம்ருக3 ஶாவஹனன, க3ர்ப4த்4வம்ஸனரூபைகாத3ஶது3ரிதானாம் நிவ்ருத்தித்3வாரா ஆயுஷ்மத்யுருபஸுகு3ணானேகஸுபுத்ராவாப்தத்யர்த2ம் ஶ்ரீபூ4மீஸமேத ஶ்ரீ மஹாவிஷ்ணுப்ரஸா த3ஸித்3த4சர்த2ம் ஏபி4ர்வ்ராஹ்மரகௌ3ஸ்ஸஹ ஸனத் குமாரோக்தப்ரகாரேண த்ர்ப்ராசார்யமுகே2ன ருக்ருத்வங்முகே2ன ச புருஷ ஸூக்தஜபஹோமகர்ம கரிஷ்யே ।

என்று சங்கலப்பஞ் செய்துகொண்டு ஆசார்ய வரணம் ருத்விக் வரணம் இவைகஊ யஜமானன் செய்தபிறகு ஆசாரியன், தனது சரீரத்தில் புருஷசூக்தமந்திரத்தால் **संहारसृष्टिस्थितिन्यास ஸம்ஹாரஸ்ருஷ்டிஸ்தி2திந்யாஸ** ங்கஊச் செய்து கொள்ள வேண்டும்.

अस्य श्रीपुरुषसूक्तन्यासमहामन्त्रस्य, त्र्प्रन्तर्यामी भगवान्नारायण ऋषिः, आद्यस्य पञ्चदशर्चस्य त्र्प्रनुष्टुप्छन्दः, अन्त्यायास्त्रिष्टुप्छन्दः, श्रीभूमीसमेतश्री महाविष्णुर्देवता । पुरुष एवेति बीजम् । नान्यः पन्था इति शक्तिः, एतवानस्येति कीलकम् । श्रीभूमीसमेतश्रीमहा विष्णुप्रसादसिद्ध्यर्थे पुरुषसूक्तन्यासमहा मन्त्रजपे विनियोगः । अतोदेवा अवन्तुनो यतो विष्णु र्विचक्रमे । पृथिव्यास्सप्तधामभिः ॥ ओं भूः पुरुषायाङ्गुष्ठाभ्यां नमः । इदं विष्णुर्विचक्रमे त्रेधा निदधे पदम् । समूळहमस्य पासुरे ॥ ओं भुवः, महापुरुषाय तर्जनीभ्यां नमः। त्रीणि पदा विचक्रमे विष्णुर्गोपा त्र्प्रदाभ्यः। अतो धर्माणि धारयन् ॥ त्र्प्रों सुवः, ब्रह्मपुरुषाय मध्यमाभ्यां नमः । विष्णोः कर्माणि पश्यत यतो व्रतानि पस्पशे । इन्द्रस्य युज्यस्तखा। ओं महः, विष्णु पुरुषाय अनामिकाभ्यां नमः । तद्विष्णोः परमं पदं सदा पश्यन्ति सूरयः । दिवीव चक्षुराततम् ॥ त्र्प्रों जनः, रुद्रपुरुषाय कनिष्ठि- काभ्यां नमः । तद्विप्रासो विपन्यवो जागृवा सस्समिन्धते । विष्णोर्यत्परमं पदम् ॥ ओं तपस्सत्यं, सर्वपुरुषाय करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः । एवं हृदयादिन्यासः । ध्यानम्-

गोक्षीराभं पुण्डरीकायताक्षं चक्राब्जाभ्यां शंखकौमोदकीभ्याम् ।
श्रीभूमिभ्यामर्चितं योगपीठेध्याये देवं पूजयेत्पौरुषेण ।
पञ्चोपचारान् कृत्वा संहृतिन्यासं कुर्यात् ।

அஸ்ய ஶ்ரீபுருஷஸூக்தந்யாஸமஹாமந்த்ரஸ்ய, த்ர்ப்ரந்தர்யாமீ ப4க3வாந்நாராயண ருஷி:, ஆத்3யஸ்ய பஞ்சத3ஶர்சஸ்ய த்ர்ப்ரனுஷ்டுப்ச2ந்த3 :, அந்த்யாயாஸ்த்ரிஷ்டுப்ச்ச2ந்த3 :, ஶ்ரீபூ4மீஸமேதஶ்ரீ மஹாவிஷ்ணுர்தே3வதா । புருஷ ஏவேதி பீ3ஜம் । நான்ய: பந்தா2 இதி ஶக்தி:, ஏதவானஸ்யேதி கீலகம் । ஶ்ரீபூ4மீஸமேதஶ்ரீமஹா விஷ்ணுப்ரஸாத3ஸித்3த4யர்தே2 புருஷஸூக்தந்யாஸமஹா மந்த்ரஜபே விநியோக3: । அதோதே3வா அவந்துனோ யதோ விஷ்ணு ர்விசக்ரமே । ப்ருதி2வ்யாஸ்ஸப்ததா4மபி4: ॥ ஓம் பூ4: புருஷாயாங்கு3ஷ்டா2ப்4யாம் நம: । இத3ம் விஷ்ணுர்விசக்ரமே த்ரேதா4 நித3தே4 பத3ம் । ஸமூள்ஹமஸ்ய பாஸூரே ॥ ஓம் பு4வ:, மஹாபுருஷாய தர்ஜனீப்4யாம் நம:। த்ரீணி பதா3 விசக்ரமே விஷ்ணுர்கோ3பா த்ர்ப்ரதா3ப்4ய:। அதோ த4ர்மாணி தா4ரயன் ॥ த்ர்ப்ரோம் ஸுவ:, ப்3ரஹ்மபுருஷாய மத்4யமாப்4யாம் நம: । விஷ்ணோ: கர்மாணி பஶ்யத யதோ வ்ரதானி பஸ்பஶே । இந்த்3ரஸ்ய யுஜ்யஸ்தகா2। ஓம் மஹ:, விஷ்ணு புருஷாய அநாமிகாப்4யாம் நம: । தத்3 விஷ்ணோ: பரமம் பத3ம் ஸதா3 பஶ்யந்தி ஸூரய: । தி3வீவ சக்ஷுராததம் ॥ த்ர்ப்ரோம் ஜன:, ருத்3ரபுருஷாய கநிஷ்டி2- காப்4யாம் நம: । தத்3விப்ராஸோ விபன்யவோ ஜாக்3ருவா ஸஸ்ஸமிந்த4தே । விஷ்ணோர்யத்பரமம் பத3ம் ॥ ஓம் தபஸ்ஸத்யம், ஸர்வபுருஷாய கரதலகரப்ருஷ்டா2ப்4யாம் நம: । ஏவம் ஹ்ருத3யாதி3ந்யாஸ: । த்4யானம்-

கோ3க்ஷீராப4ம் புண்ட3ரீகாயதாக்ஷம் சக்ராப்3ஜாப்4யாம்
ஶங்க2கௌமோத3கீப்4யாம் ।
ஶ்ரீபூ4மிப்4யாமர்சிதம் யோக3பீடே2த்4யாயே
தே3வம் பூஜயேத்பௌருஷேண ।
பஞ்சோபசாரான் க்ருத்வா ஸம்ஹ்ருதிந்யாஸம் குர்யாத் ।

अथ संहृतिन्यासः ।

அத2 ஸம்ஹ்ருதிந்யாஸ: ।

(1) அந்தந்தருக்குகளைப் படித்து குறிப்பிடப்பட்டிருக்கும் அந்தந்த அங்கங்களைத் தொட்டுக் கொள்ளவேண்டும்.

(1) सहस्र.... दशाङ्गुलम् ॥ वामकरे । पुरुष.... अतिरो- हति । दक्षिणकरे । एतावा.... अमृतं दिवि ॥ वामचरणे । त्रिपादूर्ध्व.... अभि ॥ दक्षिणचरणे ॥ तस्मा.... पुरः ॥ वाम जानुनि । यत्पुरुषेण.... हविः ॥ दक्षिणजानुनि । तं यज्ञं.... ऋष- यश्च ये । वामोरौ । तस्माद्यज्ञा.... श्चये ॥ दक्षिणोरौ ॥ तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः । ऋचस्सा.... जायत । नाभौ ॥ तस्मा- दश्वा.... अजावयः । हृदये । यत्पुरुषं.... उच्येते । कण्ठे । ब्राह्मणो.... अजायत । वामांसे । चन्द्रमा... अजायत ॥ दक्षि । णांसे । नाभ्या ...अकल्पयन् । वदने । सप्ता... पशुम | अक्ष्णोः । यज्ञेन.... सन्तिदेवाः । शिरसि । ओं नमो नाराय णाय ।

अथ सृष्टिन्यासः

सहस्र शीर्षा... अत्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ॥ शिरसि ॥ पुरुषएवेदं ... यदन्नेनातिरोहति । त्रप्रक्षणोः । एतावानस्य...त्रिपादस्यामृतं दिवि ॥ वदने । त्रिपादूर्ध्व... साशनानशने अभि ॥ दक्षिणांसे । तस्माद्विरा... अथोपुरः । वामांसे । यत्पुरुषेण हविषा... शरद्धविः ॥ कण्ठे ।। तं यज्ञं बर्हिर्षि.... साध्यात्रऋषयश्च ये ॥ हृदये ॥ तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः । संभृ... चये ॥ नाभौ ॥ तस्माद्य... यजुस्तस्मादजायत ॥ दक्षिणोरौ । तस्मादश्वा त्रप्रजायन्त ...त्रप्रजावयः ॥ वमोरौ ॥ यत्पुरुषं... पादा वुच्येते ॥ दक्षिणजानुनि ॥ ब्राह्मणोऽस्य...शूद्रो अजायत ॥ वामजानुनि । चन्द्रमा... द्वायुरजायत ॥ दक्षिणचरणे ॥ नाभ्या आसी... लोक अकल्पयन् ॥ वामचरणे ॥ सप्तास्या... पुरुषं पशुम् ॥ दक्षिणकरे । यज्ञेन.... देवाः । वामकरे ॥ त्रप्रोंनमो नारायणाय ॥

अथ स्थितिन्यासः

सहस्रशीर्षा... दशाङ्गुलम् । नाभौ । पुरुष एवेदं... अतिरोहति । दक्षिणोरौ । एतावानस्य... अमृतं दिवि ॥ वामोरौ । त्रिपादूर्ध्व... साशनानशने अभि । दक्षिणजानुनि । तस्मा द्विराडजायत... अथोपुरः ॥ वामजानुनि ॥ यत्पुरुषेण... शरद्धविः ॥ दक्षिण चरणे ॥ तं यज्ञं.... ऋषयश्चये ॥ वाम चरणे । तस्माद्यज्ञा... ग्राम्याश्वये ॥ दक्षिणकरे ॥ तस्माद्यज्ञा... यजुस्तस्माद जायत ॥ वामकरे ॥ तस्मादश्वा.... अजावयः । शिरसि । यत्पुरुषं.... पादावुच्येते ॥ अक्ष्णोः । ब्राह्मणोऽस्य... शूद्रो अजायत । वदने ॥ चन्द्रमामनस.... वायुरजायत ॥ दक्षिणांसे । नाभ्या.... त्रप्रकल्पयन् । वामां ॥ सप्तास्या पुरुषं पशुम् । कण्ठे । यज्ञेन.... सन्ति देवाः ॥ हृदये ॥ नमो नारायणाय ।

(1) ஸஹஸ்ர॥ த³ஶாங்கு³லம் ॥ வாமகரே । புருஷ॥ அதிரோ- ஹதி । த³க்ஷிணகரே । ஏதாவா॥ அம்ருதம் தி³வி ॥ வாமசரணே । த்ரிபாதூ³ர்த்⁴வ॥ அபி⁴ ॥ த³க்ஷிணசரணே ॥ தஸ்மா॥ புரః ॥ வாம ஜானுனி । யத்புருஷேண॥ ஹவிः ॥ த³க்ஷிணஜானுனி । தம் யஜ்ஞம்॥॥ ருஷ- யஶ்ச யே । வாமோரௌ । தஸ்மாத்³யஜ்ஞா॥ ஶ்வயே ॥ த³க்ஷிணோரௌ ॥ தஸ்மாத்³யஜ்ஞாத்ஸர்வஹுதः । ருசஸ்ஸா॥ ஜாயத । நாபௌ⁴ ॥ தஸ்மா- த³ஶ்வா॥ அஜாவயः । ஹ்ருத³யே । யத்புருஷம்॥ உச்யேதே । கண்டே² । ப்³ராஹ்மணோ॥ அஜாயத । வாமாம்ஸே । சந்த்³ரமா॥ அஜாயத ॥ த³க்ஷி । ணாம்ஸே । நாப்⁴யா …அகல்பயன் । வத³னே । ஸப்தா॥ பஶும । அக்ஷ்ணோः । யஜ்ஞேன॥ ஸந்திதே³வாः । ஶிரஸி । ஓம் நமோ நாராயணாய ।

அத2 ஸ்ருஷ்டிந்யாஸः

ஸஹஸ்ர ஶீர்ஷா… அத்யதிஷ்ட2த்3த3ஶாங்கு3லம் ॥ ஶிரஸி ॥ புருஷஏவேத3ம் ॥ யத3ன்னேனாதிரோஹதி । த்ர்ப்ரக்ஷ்ணோः । ஏதாவான ஸ்ய…த்ரிபாத3ஸ்யாம்ருதம் தி3வி ॥ வத3னே । த்ரிபாதூ3ர்த்4வ॥ ஸாஶனானஶனே அபி4 ॥ த3க்ஷிணாம்ஸே । தஸ்மாத்3விரா॥ அதோ2புரः । வாமாம்ஸே । யத்புருஷேண ஹவிஷா॥ ஶரத்3த4விः ॥ கண்டே2 ॥ தம் யஜ்ஞம் ப3ர்ஹிர்ஷி॥ ஸாத்4யாருஷயஶ்ச யே ॥ ஹ்ருத3யே ॥ தஸ்மாத்3யஜ்ஞாத்ஸர்வஹுதः । ஸம்ப்4ரு॥। சயே ॥ நாபௌ4 ॥ தஸ்மாத்3ய॥ யஜுஸ்தஸ்மாத3ஜாயத ॥ த3க்ஷிணோரௌ । தஸ்மாத3ஶ்வா த்ர்ப்ரஜாயந்த …த்ர்ப்ரஜாவயः ॥ வமோரௌ ॥ யத்புருஷம்॥ பாதா3 வுச்யேதே ॥ த3க்ஷிணஜானுனி ॥ ப்3ராஹ்மணோ (அ)ஸ்ய ॥ ஶூத்3ரோ அஜாயத ॥ வாமஜானுனி । சந்த்3ரமா॥ த்3வாயுரஜாயத ॥ த3க்ஷிண சரணே ॥ நாப்4யா ஆஸீ॥। லோக அகல்பயன் ॥ வாமசரணே ॥ ஸப்தாஸ்யா॥ புருஷம் பஶும் ॥ த3க்ஷிணகரே । யஜ்ஞேன॥ தே3வாः । வாமகரே ॥ த்ர்ப்ரோம் நமோ நாராயணாய ॥

அத2 ஸ்தி2திந்யாஸः

ஸஹஸ்ரஶீர்ஷா॥ த3ஶாங்கு3லம் । நாபௌ4 । புருஷ ஏவேத3ம்॥ அதிரோ ஹதி । த3க்ஷிணோரௌ । ஏதாவானஸ்ய॥ அம்ருதம் தி3வி ॥ வாமோரௌ । த்ரிபாதூ3ர்த்4வ॥ ஸாஶனானஶனே அபி4 । த3க்ஷிணஜானுனி । தஸ்மா த்3விராட3 ஜாயத॥ அதோ2புரः ॥ வாமஜானுனி ॥ யத்புருஷேண॥। ஶரத்3த4விः ॥ த3க்ஷிண சரணே ॥ தம் யஜ்ஞம்॥ ருஷயஶ்சயே ॥ வாம சரணே । தஸ்மாத்3யஜ்ஞா॥ க்3ராம்யாஶ்வயே ॥ த3க்ஷிணகரே ॥ தஸ்மாத்3யஜ்ஞா॥ யஜுஸ்தஸ்மாத3 ஜாயத ॥ வாமகரே ॥ தஸ்மாத3ஶ்வா॥ அஜாவயः । ஶிரஸி । யத்புருஷம்॥ பாதா3வுச்யேதே ॥ அக்ஷ்ணோः । ப்3ராஹ்மணோ(அ)ஸ்ய॥ ஶூத்3ரோ அஜாயத । வத3னே ॥ சந்த்3ர மாமனஸ॥ வாயுரஜாயத ॥ த3க்ஷிணாம்ஸே । நாப்4யா॥ த்ர்ப்ரகல்பயன் । வாமாம் ॥ ஸப்தாஸ்யா புருஷம் பஶும் । கண்டே2 । யஜ்ஞேன॥ ஸந்தி தே3வாः ॥ ஹ்ருத3யே ॥ நமோ நாராயணாய ।

பிறகு பிரும்மவரணம் முதல் முகாந்தம் வரை செய்துகொண்டு ஹோம குண்டத்திற்கு முன்பாகத்தில் வைக்கப்பட்ட கலசத்தில் ஸ்ரீ பூமீசமேத நாராயணப் பிரதிமையைவைத்து அதில் முதல்ருக்கைப்படித்து **श्रीभूमीसमेतं महाविष्णुमावाहयामि ஸ்ரீபூ4மீஸமேதம் மஹாவிஷ்ணுமாவாஹயாமி** என்று ஆவாஹனத்தையும், பிறகு பிராணப் பிரதிஷ்டையையும் 2 வதால் ஆசனத்தையும், 3 வதால் பாத்யத்தையும் 4 வதால் அர்க்கியத்தையும், 5 வதால் ஆசமநீயத்தையும், 6 வதால் ஸ்நானத்தையும், 7 வதால் வஸ்திரத்தையும், 8 வதால் உபவீதத்தையும், 9 வதால் கந்தத்தையும், 10 வதால் புஷ்பத்தையும், 11 வதால் தூபத்தையும், 12 வதால் தீபத்தையும், 13 வதால் நைவேத்தியத்தையும், 14 வதால் மந்திரபுஷ்பத்தையும், 15 வதால் பிரதக்ஷிணத்தை யும் சமர்ப்பணஞ் செய்யவேண்டும். பிறகு யஜமானன் பத்தினி இருவருக்கும் முன் சொன்னபடி **संहृतिउत्पत्ति स्थिति ஸம்ஹ்ருதிஉத்பத்தி ஸ்தி2தி** நியாசங்களைச் செய்து

வைத்து, நீண்ட வாழையிலையில் வெண்ணெயினால் த்ரிகோணயந்திரம் எழுதி அதன் மேல் சிறிய வெள்ளிப்பாத்திரத்தில் சாலிக்கிராமத்தை வைத்து பத்தினியுடன் கூட யஜமானனைக்கொண்டு ஸ்ரீ பூமீஸமேத மஹாவிஷ்ணுவின் பூஜையை முன்சொன்ன படி செய்விக்கவேண்டும். பிறகு ஆசாரியன் அக்நியில் மகாவிஷ்ணுவை ஆவாஹ னஞ் செய்து புருஷ சூக்த மந்திரத்தால் 16 உபசாரங்களைச் செய்து புருஷ சூக்தத்திலு ள்ள 16 ருக்குகளைக் கொண்டு முறையே ஆஜ்யஹோமஞ் செய்யவேண்டும். திரும்பவும் **त्रवदान த்ர்ப்ரவதா³ன** தர்மப்படி சருவை எடுத்துக்கொண்டு 16 ருக்குக ளால் 16 தடவை அன்ன ஹோமஞ்செய்யண்ேடும். பிறகு அவ்வளவு ஆஜ்ய ஹோமமுஞ் செய்யவேண்டும். பிறகு அக்நிக்குத் தென்பக்கத்தில் தர்ப்பத்தைக் கிழக்கு நுணியாக இரண்டாகப் பிரித்து வைத்துக்கொண்டு அரசஞ்சமித்து ஒன்றை எடுத்து புருஷ சூக்தத்தின் முதல் ருக்கைப்படித்து ஹோமஞ்செய்து முன் இரண் டாகப் பிரித்து விரிக்கப்பட்ட தர்ப்பங்களுள் தென்பாகத்திலுள்ள தர்ப்பத்தில் புருஷ சூக்த முதல் மந்திரத்தால் ஒரு அரச இலையை வைக்கவேண்டும். இவ்விதமே இரண்டாவது ருக்கைப்படித்து ஒரு சமித்தை ஹோமஞ் செய்து அதனாலேயே மற்று மோர் அரச இலையை முன் வைத்த இடத்தில் வைக்கவேண்டும். இவ்விதம் 8 ருக்குகளால் 8 சமித்துகளை ஹோமஞ் செய்து 8 அரச இலைகளைத் தென்பக்கத்தி லுள்ள தர்ப்பத்தில் வைத்து பிறகு 9 வது, ருக்கு முதல் 8 ருக்குகளாலும் முன் போலவே சமித்தால் ஹோமஞ் செய்து ஒவ்வொரு ருக்கினாலும் முன் போலவே ஒவ்வொரு அரச இலையை முன்வைத்த தர்ப்பத்திற்கு வடக்கிலுள்ள தர்ப்பத்தில் வைக்கவேண்டும். பிறகு 16 ருக்குகளையும் படித்து ருக்கு ஒன்றுக்கு ஒருதடவை வீதம் 16 தடவை ஆஜ்யஹோமஞ் செய்து ஹோமஞ் செய்யப்பட்ட ஆஜ்யத்தின் சேஷத்தால் முன்வைக்கப்பட்ட 16 அரச இலைகளையும் முறையே (1) உபஸ்தரணஞ் செய்யவேண்டும். [(1) உபஸ்தாணம் = நெய்யைத்தடவுவது.] பிறகு பாயஸத்தைக் கையிலெடுத்துக்கொண்டு புருஷ சூக்தத்தின் முதல் ருக்கைப்படித்து பாதிபாகத்தை ஹோமஞ்செய்து சேஷத்தை முதலில் வைக்கப்பட்ட அரச இலையில் மறுபடியும் முதல்ருக்கைப் படித்து வைக்கவேண்டும். இரண்டாவது ருக்கைப்படித்து முன் போல் ஹோமஞ் செய்து மறுபடியும் இரண்டாவது ருக்கைப்படித்து சேஷத்தை இரண்டாவ தாகவைக்கப்பட்ட அரச இலையில் வைக்கவேண்டும். இவ்விதமே மீதமுள்ள 14 ருக்குகளாலும் ஹோமஞ் செய்து பாயசத்தை அரசஇலையில் வைக்கவேண்டும். பாயஸத்தை ஹோமஞ் செய்த பிரகாரமே ஆஜ்யத்தாலும் ஹோமஞ் செய்து ருக்கு களைப்படித்துக் கொண்டே முன் வைத்த பாயஸ்ங்களில் முறையே அபிகாரணஞ் செய்ய வேண்டும். பிறகு வேறு 16 அரச இலைகளை எடுத்து முறையே ருக்குகளைப் படித்து முன்வைக்கப்பட்ட கிரமத்தை அனுசரித்து மூடவேண்டும். பிறகு ஆசாரியன் ருத்விக்குகளுடன் புருஷ சூக்தத்தை 63 தடவை திருப்பி ஒவ்வொரு ருக்குக்கும் ஒவ்வொரு ஆவிருத்தி வீதம் 1008 தடவை ஹோமஞ் செய்ய வேண்டும். பிறகு ஸ்விஷ்ட கிருத்தைச் செய்துமுறைப்படி ஹோமத்தைப் பூர்த்திசெய்து விடவேண் டும்.

பிறகு கும்பம் யந்திரம் இவைகளில் ஆவாஹனஞ் செய்யப்பட்ட தேவதை களுக்கு மறுபடியும் பூஜைசெய்து **यज्ञेनयज्ञम् யஜ்ஞேனயஜ்ஞம்** என்ற ருக்கினால் உத்வாஸனஞ் செய்யவேண்டும் ஆனால் யந்திரத்தில் ஆவாஹனஞ் செய்யப்பட்ட

தேவதையைமட்டும் உத்வாஸனஞ் செய்யக்கூடாது. பிறகு பிரதிமாதானம, கோதானம் முதலிய தானங்களைச் செய்து ருத்விக்குகளுக்கும் ஆசாரியனுக்கும் தனது சக்திக்குத் தகுந்தவாறு (1) வித்தசாட்டியம் செய்யாமல் யஜமானன் தக்ஷிணை யைக் கொடுக்க வேண்டும். [(1) வித்த சாட்டியிம். லோபம்.]

பிறகு புருஷ சூக்தத்தின் முதல் ருக்கைப்படித்து முதலில் அரச இலையில் வைக்கப்பட்ட பாயசத்தை பத்தினியைக் சாப்பிடும்படி செய்து அதே ருக்கைப்படித்து கும்பத்தின் தீர்த்தத்தையும் சாப்பிடும்படி செய்யவேண்டும். இவ்விதமே முறையே அந்தந்தருக்குகளைப்படித்து அந்தந்தபாயசத்தைப்பிராசனஞ் செய்வித்து அந்தந்தருக் கைப் படித்து தீர்த்தத்தையும் பிராசனஞ் செய்வித்து யந்திரம் போடப்பட்ட வெண்ணை யையும் பிராசனஞ்செய்விக்கவேண்டும். பிறகு பிராம்மணர்களிடமிருந்து ஆசீர் வாதத்தைப் பெற்றுக்கொண்டு பிராம்மண போஜனத்தை நன்ருய் நடத்தி வைக்க வேண்டும். இவ்விதஞ் செய்தால் நிச்சயமாய் புத்திரனுண்டாவான் என்று சொலலப் பட்டிருக்கிறது.

பகவத் பிரசாதத்தில் மாத்திரம் விருப்பமுள்வனுயிருந்தால் அஷ்டாக்ஷர மந்திரத்தை ஆசாரியனிடமிருந்து சம்பிரதாயப்படி பெறவேண்டும். பிறகு சாலக் கிராமம் முதலிய பகவத்சான்னித்யம் பெற்ற அர்சாமூர்த்திகளில் இந்த புருஷ சூக்தத்திலுள்ள 16 ருக்குகளால் 16 உபசாரங்களைச் செய்து ஒவ்வொரு தினமும் பூஜை செய்துவரவேண்டும். அஃதுடன் ஸ்ரீ விஷ்ணு ஸஹஸ்ரநாமம் பகவத்கீதை முதலிய கிரந்தங்களைப் பராயணஞ் செய்வது மிகவும் அவசியம். இவ்விதஞ் செய்வதால் இம்மையில் சகல க்ஷேமங்களையுமடைந்து மறுமையில் பகவல் லோகத்தையுமடைவான் என்று சாஸ்திரங்கள் சொல்லுகின்றன. ஆகவே பகவத் பிரசாத ஹேதுவானதும், ஆஸ்திகர்யாவராலும் பொன்னேபோல் போற்றத்தக்கது மான இந்த புருஷசூக்கத்தை

यदेव विद्यया करोति श्रद्धया... तदेव वीर्यवत्तरं भवति

யதே³வ வித்³யயா கரோதி ஶ்ரத்³த⁴யா.... ததே³வ வீர்யவத்தரம் ப⁴வதி

[எதை அர்த்தானுசந்தானத்துடனும், சிரத்தையுடனுஞ் செய்து வருகிருனே அதுவே வீரிய வத்தரமாக (அதிக பலனைத்தரகூடியதாக) ஆகின்றது] என்ற வசனப்படி அர்த்தானு சந்தானத்துடனும் பாராயணஞ்செய்து வந்தால் சகல க்ஷேமங்களை யுமடையலாமென்பது நிச்சயம் அதற்காக சாஸ்திரங்களையும், சம்பிரதாயங்களையும னுசரித்து ஷை புருஷ சூக்தத்தை எளிய தமிழ் நடையில் மொழி பெயர்த்திருக்கி ரேமே.

இக்கொடுமையான கலிகாலத்தில் பலகாரணங்களால் தந்தமது சாகைப்படி வேதத்தை அத்யயனஞ் செய்யக்கூடாவிடினும் இந்த புருஷ சூக்தத்தை மட்டுமாவது அர்த்தானு சந்தானத்துடன் பாராயணஞ் செய்து வருவதின் மூலம் பகவத் பிரசாதத் தை யடைந்து இம்மை மறுமைகளில் சகல க்ஷேமத்தையுமடையும்படி பிரார்த்தி க்கிரேம்.

श्री:

ஶ்ரீ:

श्रीमते वासुदेवाय नमः

ஶ்ரீமதே வாஸுதே³வாய நம꞉

ओं [1] सहस्रशीर्षा पुरुषः । सहस्राक्षस्सहस्रपात् ।
सभूमिं विश्वतो वृत्वा । अत्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ॥

ஓம் [1] ஸஹஸ்ரஶீர்ஷா புருஷ꞉ । ஸஹஸ்ராக்ஷஸ்ஸஹஸ்ரபாத் ।
ஸபூ⁴மிம் விஶ்வதோ வ்ருத்வா । அத்யதிஷ்ட²த்³த³ஶாங்கு³லம் ॥

सहस्रशीर्षा **ஸஹஸ்ரஶீர்ஷா**	=	ஆயிரக்கணக்கான சிரஸ்ஸை யுடையவரும்
सहस्राक्षः **ஸஹஸ்ராக்ஷ꞉**	=	ஆயிரக்கணக்கான கண்களை யுடையவரும்
सहस्रपात् **ஸஹஸ்ரபாத்**	=	ஆயிரக்கணக்கான பாதங்களையுடயவரும்
सः **ஸ꞉**	=	லோகவேத பிரசித்தருமான
पुरुषः **புருஷ꞉**	=	நாராயணன்
भूमिं **பூ⁴மிம்**	=	(பிர்ம்மாண்ட கோள ரூபமான) பூமியை
विश्वतः **விஶ்வத꞉**	=	நாலாபக்கத்திலும்
वृत्वा **வ்ருத்வா**	=	சூழ்ந்துகொண்டு
दशाङ्गुलम् **த³ஶாங்கு³லம்**	=	பத்து அங்குல மளவுள்ள தேகத்தையும்
अति **அதி**	=	அதையும் தாண்டியும் (பிர்மாண்டத்திற்கு வெளியான எல்லா இடத்தையும்,
अतिष्ठत् **அதிஷ்ட²த்**	=	நிறைந்து நின்றுர்.

தாத்பர்யம: - சர்வபிராணி [1]சமஷ்டி ரூபராயும், அவ்யக்தம் மஹத்தத்வம் முதலிய அசேதன வர்க்கத்திற்கு விலக்ஷணராயும் புருஷபத வாச்சியருமான நாராயணன் ஆயிரக்கணக்கான (அளவுகடந்த) சிரஸ், கண், பாதம் இவைகளை யுடையவராயும் அது மட்டுமன்றி பிரம்மாண்டத்திற்கு மேலும் எங்கும் பாலில் நெய்

போல் வியாபித்திருக்கின்றுர் என்றும், அளவுகடந்த பிராணிகளின் சிரம், கண், பாதம் முதலியவைகளே இவரதுசிரம், கண், பாதங்களாக ஆகின்றன வென்றும, அவரே சர்வ வியாபியென்றும் சர்வாந்தர்யாமி யென்றும் இந்த மந்திரத்தால் உபதேசிக்கப் பட்டது.

[1]மரங்களடர்ந்து விடத்தைப் பொதுவாய்ச் சொல்லுமிடத்து வனம் என்றும் தனியாய்ச்சொல்லுமிடத்து மரம் என்றும் சொல்வது வழக்கம். வனம் என்றது சமஷ்டிப் பெயர். மரம் என்றது வியஷ்டிப் பெயர்.

இரண்டாவது ருக்

(**அவதாரிகை**) எவ்விதம் நிகழ்காலத்திலுள்ள சர்வ பிரபஞ்சத்திற்கும் புருஷபத வாச்சியனுன நாராயணன் சரீரியும் அந்தர் யாமியுமோ அவ்விதமே சென்ற காலத்திலும் வருங்காலத்திலும் உள்ள சர்வ பிரபஞ்சத்திற்கும் வேறெருவர் சரீரியாயும் அந்தர்யாமியாயும் இருக்கலாமோ வென்று சாமானியமாகத் தோன்றும் சங்கையானது விலக்கப் படுகிறது.

पुरुष एवेद सर्वम् । यद्भूतं यच्च भव्यम् ।
उतामृतत्वस्येशानः । यदन्नेनातिरोहति ॥

புருஷ ஏவேத3 ஸர்வம் । யத்3பூ4தம் யச்ச ப4வ்யம் ।
உதாம்ருதத்வஸ்யேஶானः । யத3ன்னேஞதிரோஹதி ॥

इदम् **இத3ம்**	=	நிகழ்காலத்தி லுள்ளதும்
यत् **யத்**	=	யாதொரு,
भूतम् **பூ4தம்**	=	சென்ற காலத்திலுள்ளதுமான,
यत् **யத்**	=	யாதொரு,
भव्यञ्च **ப4வ்யஞ்ச**	=	வருங்காலத்திலுள்ளதுமான
जगत् **ஜக3த்**	=	ஜகத்துண்டோ
तत् **தத்**	=	(அது)
सर्वम् **ஸர்வம்**	=	யாவும்

पुरुष एव **புருஷ ஏவ**	=	புருஷபத வாச்சியனுன நாராயணனே.

தாத்பர்யம்: - நிகழ்காலத்திற் போலவே சென்ற காலத்திலும் வருங்காலத்திலுமுள்ள சூக்ஷ்ம ஸ்தூலமான சகல பிரபஞ்சத்திற்கும் ஸ்ரீமன் நாராயணனே சரீரியென்றும், அவரே சகல பிரபஞ்ச அந்தர்யாமி யென்றும், முக்காலத்திலுமுள்ள சூக்ஷ்ம ஸ்தூலமான சகல பிரபஞ்சமும் அவரது சரீர மென்றும்

यस्य सर्वं शरीरम् யஸ்ய ஸர்வம் ஶரீரம்

(எவருக்கு சர்வமும்சரீரமோ)

यस्सर्व मन्तरो यमयति யஸ்ஸர்வ மந்தரோ யமயதி

(எவர் சர்வத்திற்கு மந்தர்யாமியாயிருந்து நியமனம்செய்கின்றுரோ)

என்ற அந்தர்யாமி பிராம்மணத்தின் ரகஸ்யப்படி உபதேசிக்கப்பட்டது.

ஆனுல், சர்வந்தர்யாமியாயும், சர்வ சரீரியாயும், புருஷபத வாச்சியனுன நாராயணன் இருந்தபோதிலும் முமுக்ஷுக்களான ஜீவர்களுக்கு “அமிருதத்வம்” என்றும் "நாகம்” என்றும் "பரமபதம்" என்றும் சொல்லப்படும் மோக்ஷவீட்டைவதற்கு, டவதற்கு, அவ்வித மோக்ஷ வீட்டிற்குப் பதியான மற்றெருவனை ஆசிரயிக்க வேண்டுமோ என்ற சங்கை பிறகு ஏற்படும். அதையும் **उतामृतत्वस्येशानः உதாம்ருதத்வஸ்யேஶான**ः என்றதால் விலக்கி உபதேசிக்கப் படுகிறது.

उतामृतत्वस्ये शानः

உதாம்ருதத்வஸ்யே ஶானः

उत **உத**	=	மேலும்
अमृतत्वस्य **அம்ருதத்வஸ்ய**	=	மோக்ஷ நிலைக்கும்
ईशानः **ஈஶானः**	=	சுவாமி யாகிறுர்

தாத்பர்யம்: - சர்வஜகத் சரீரியாயும், சர்வஜகத் அந்தர்யாமியாயுமிருப்பவரே மோக்ஷத்திற்கும் சுவாமி என்று கூறினதால் இவரது தியானத்தாலே நாகம், பரம் பதம, அமிருதத்வம், என வழங்கும் மோக்ஷ நிலையை அடையலாம் என்று உபதேசிக்கப் பட்டது.

அவதாரிகை: - புருஷ பதத்தின் பொருளான நாராயணன் சர்வாந்தர்யாமி யாயும், மோக்ஷத்திற்குப் பதியாயும் இருப்பினும் சிருஷ்டி கர்த்தாவானவர்

மற்றொருவரா யிருக்கலாம் என்ற சங்கை யுதிக்கவே அதற்கு வேண்டி இந்த மந்திரத்தின் பாகம் ஆரம்பிக்கிறது.

यदन्नेनातिरोहति

யத³ன்னேனுதிரோஹதி

यत् **யத்**	=	யாதுகாரணம் பற்றி
त्रन्नेन **த்ர்ப்ரத்ரேன**	=	பிராணிகளின் கர்மத்தை நிமித்தமாகக்கொண்டு
अतिरोहति **அதிரோஹதி**	=	தனது காரணா வஸ்தையை விட்டு ஜகத்தின் நிலயை (காரியாவஸ்தையை) யடைகிறுரோ.

தாத்பர்யம்: - நாராயணனே காரணுவஸ்தையை விட்டு காரியாவஸ்தையை யடைகிறுர் என்றதால் சிருஷ்டி கர்த்தாவும் அவர் தான் என்றும் உபதேசிக்கப் பட் டது. அதோடு பிரபஞ்ச சிருஷ்டி காலத்தில் பிராணிகளை சுகிகளாகவோ, அல்லது துக்கிகளாகவோ ஒரே விதமாகப் படைக்காமல் பற்பல விதமாய் சிருஷ்டித்ததிலிரு ந்து வைஷம்மியமும், உண்மையில் கஷ்டப்படும் பிராணிகளிடத்து தயையில்லாத தால் நைர்கிருணியமும் ஏற்படலாம் அந்த தோஷத்தையும் **त्रन्नेना तिरोहति த்ர்ப்ரத்ரேனு திரோஹதி** (கர்ம சாபேக்ஷனுய் சிருஷ்டிக்கிறுர்) என்றதால் விலக்கி உபதேசிக்கப்பட்டது ஆகவே **सहस्र शीर्षा ஸஹஸ்ர ஶீர்ஷா** என்ற முதல் மந்திரத் தால் பிரபஞ்ச ஸ்திதி என்ற ரக்ஷணம் அவரது காரிய மென்றும், **त्रन्नेनाति रोहति த்ர்ப்ரத்ரேனுதி ரோஹதி** என்றதால் பிரபஞ்சசிருஷ்டி என்ற காரியமும் அவருடை யது தானென்றும், **त्रमृतत्वस्ये शान: த்ர்ப்ரம்ருதத்வஸ்யே ஶான**: என்றதால் தன்னை பஜிப்பவர்க்கு பிறப்பிறப்பிற்குக் காரணமான பாப கர்மங்களைப்போக்கி மோக்ஷத் தைக் கொடுப்பார் என்றதால் அநுக்கிரகம் என்ற பகவத் அசாதாரண குணவிசேஷமு ம் உபதேசிக்கப்பட்டது.

மூன்றுவது ருக்

அவதாரிகை. இரண்டாவது மந்திரத்தால் காரணுவஸ்தையினின்றும் காரியா வஸ்தையை யடையகிறுர் என்றதால் காரணமான மிருத் பிண்டமானது காரியாவ ஸ்தாபன்ன கடரூபத்தை யடைந்த பிறகு காரணமான வஸ்துவே தனிமையிலில்லா மல் போவது போல காரியமான பிரபஞ்சத்தைவிட காரணமான பரமாத்ம சுவரூப மும் தனிமை யில்லாததோ என்ற சங்கையுண்டாவதுடன் ஸ்தூல பிரபஞ்சா வஸ்தையை யடைகிறுர் என்றதால் சுகதுக்க பிராப்தியும் அவருக்கு உண்டாகலா மோ வென்றும் சங்கை யுண்டாகலாம். அவ்வித சங்கையானது இந்த மந்திரத்தால் விலக்கப்படுகிறது.

एतावानस्य महिमा । अतोज्यायाश्च पूरुषः ।
पादोऽस्य विश्वा भूतानि । त्रिपादस्यामृतं दिवि ॥

ஏதாவானஸ்ய மஹிமா । அதோஜ்யாயாஶ்ச பூருஷ: ।
பாதோ³(அ)ஸ்ய விஶ்வா பூ⁴தானி । த்ரிபாத³ஸ்யாம்ருதம் தி³வி ॥

एतावान् **ஏதாவான்**	=	(மூன்று காலத்திலுமுள் காலத்திலுமுள்ள ஜகத்தானது எவ்வளவு உண்டோ) இவை யாவும்
अस्य **அஸ்ய**	=	இவரு (நாராயணனு)டைய
महिमा **மஹிமா**	=	தனது சாமர்த்திய விசேஷமே
पुरुषश्च **புருஷஶ்ச**	=	நாராயணனோவெனின்
त्प्रत: **த்ர்ப்ரத:**	=	இந்த (காரிய ஜகத்தைக்காட்டிலும்)
ज्यायान् **ஜ்யாயான்**	=	உண்மையில் மேலானவர் (அதாவது காரிய பிரபஞ்ச சம்பந்தமற்றவர்.)

தாத்பர்யம்: - காரணுவஸ்தையை யடைந்த சூக்ஷம சித் அசித் பிரபஞ்ச சரீரியான பரமபுருஷன் ஸ்தூல சித் அசித் பிரபஞ்சாவஸ்தையை யடைந்த போதிலும் உண்மையில் அவரது சுவரூப சுவபாவத்தைப் பார்க்குங்கால்

संभोगप्राप्तिरितिचेन्न वैशेष्यात्

ஸம்போ⁴க³ப்ராப்திரிதிசேன்ன வைஶேஷ்யாத்

(பிரபஞ்சத்திற்குள்ள சுகதுக்காநுபவம் வருமோ வென்றல் அது வராது. ஏனெனில் பிரபஞ்சத்துடனிருந்தாலும் அதோடு ஒட்டாத விசேஷத்தன்மை அவரிடமிருத்தலால்) என்ற நியாயப்படி பிரபஞ்சத்துடனிருந்தாலும் ஜீவர்களுக்கு அவித்தை கர்மம் இவைகள் காரணமாய் பிரபஞ்ச சம்பந்தமிருப்பதுபோல பரம புருஷனுக்கு அதன் சம்பந்த மில்லாததால் அதன் மூலமாக எவ்வித சுகாதியநுபவமும் அவருக்குக் கிடையாவென்று மந்திரத்தின் முற்பாதியால் உபதேசிக்கப்பட்டது.

அவதாரிகை. அவ்விதமாயினும் பிரபஞ்சத்தை விட தனிமையான ஒரிடமோ அல்லது சுவரூபமோ அவருக்குக் கிடையாவோ வென்ற சங்கையானது பிற்பாதியால் விலக்கப்படுகிறது.

विश्वा **விஶ்வா**	=	எல்லா (முக்காலத்திலுமுள்ள)

भूतानि	=	(உற்பத்தியை யடைகிற) பிராணி சமூகங்களும்
பூ⁴தானி		
त्र्प्रस्य	=	இந்த பரமபுருஷனுடைய
த்ர்ப்ரஸ்ய		
पादः	=	நாலிலொரு பங்கானதே (அதாவது அம்சமே)
பாத³:		
त्र्प्रस्य	=	இவருடைய
த்ர்ப்ரஸ்ய		
त्रिपात्	=	(மிகுதியான) மூன்று பங்கான ரூபமானது
த்ரிபாத்		
त्र्प्रमृतं (सत्)	=	விநாசமற்றதா யிருந்துகொண்டு
த்ர்ப்ரம்ருதம் (ஸத்)		
दिवि	=	சுவப்பிரகாச (சுத்த சத்வ வடிவ)மான
தி³வி		வைகுண்டத்தில்
(वर्तते)	=	(நிலைத்து நிற்கிறது)
(வர்ததே)		

தாத்பர்யம்: - சித் அசித் ரூபமான சகல பிரபஞ்சமும் அவரது அம்சமென்றும் அவர் அம்சி என்றும், காரியாவஸ்தையை யடைந்த மிருத் பிண்ட திருஷ்டாந்தம் இங்கு பொருந்தாதென்றும், கேவல மிருத்தைக் காரணமாகச் சொல்லுகிறே மேயொழிய மிருத் பிண்டத்தைக் காரணமாகச் சொல்லுவதில்லை என்றும், சாந்தோக்யத்தில்

यथा एकेन मृत्पिण्डेन सर्वे मृण्मयं विज्ञातं स्यात्

யதா² ஏகேன ம்ருத்பிண்டே³ன ஸர்வே ம்ருண்மயம் விஜ்ஞாதம் ஸ்யாத்

என்று கூறி இருப்பதுவும், பிண்டாவஸ்தையை யடைந்த மிருத்தையே காரண மென்று சொல்லலாமே யொழிய தனியான மிருத்தைக் காரணமாகச் சொல்லுதல் கூடாதென்றும், கேவல மிருத்தானது காரணமாக ஆகவேண்டுமானுல் ஜலம் முதலியவைகளுடன் சேர்ந்த பிறகே யாகின்ற தென்றும், ஜலாதிகளின் சேர்க்கை இல்லாமலும் தனி மிருத்து இருக்கக்கூடுமாப்போல பரமபுருஷனும் கர்ம வாஸனை களுடன் பிரளயத்தில் பிரகிருதியில் லயமடைந்த ஜீவராசிகளுடன் கூடின சூக்ஷ்ம சித் அசித் அந்தர்யாமியாகும் நிலையில் காரணத்தன்மையை யடைந்த போதிலும் ஜீவர்களுடைய கர்மவாசனைகளுக்குரிய சுகதுக்கானுபவ ரூபமான போகாதிகளைத் தரவேண்டியே சூக்ஷ்க்ஷ்மசித் அசித் விசிஷ்டனுயிருந்து. அதை ஸ்தூலமாக்கி (சிருஷ்டித்து) பிண்டம் குடம் முதலிய எந்த நிலையிலும் கேவல மிருத்தானது காரியத்தை விட்டகலாதிருத்தல் போல பரமபுருஷனும் அந்தர் யாமியாயிருக்கிறா ரென்றும் உபதேசித்தபடியே இந்த மந்திரத்திலும் உபதேசித்து கேவலமிருத்தின் திருஷ்டாந்த வாயிலாக பிராகிருத பிரபஞ்சத்தைவிட மேலான அப்பிராகிருதமான

பரமபதத்தில் அவரது ஸ்வரூபமானது அப்பிராகிருத சுத்த சத்வாத்மகமான திவ்யமங்கள விக்கிரஹத்துடன் வசிக்கின்றதென்றும் அவரது உபாசனையே அவ்வித பரமபதத்தைத் தருமென்று இதனால் உபதேசிக்கப்பட்டது.

நான்காவது ருக்

அவதாரிகை. மூன்றுவது மந்திரத்தால் உபதேசிக்கப்பட்ட பகவத்ஸ்வரூபத்தை அநுவாதம் செய்து அவரிடமிருந்துண்டான ஜகத்தின் சிருஷ்டிக்கிரமமானது முறையே உபதேசிக்கப் படுகிறது.

त्रिपादूर्ध्व उदैत्पुरुषः । पादोऽस्येहाभवात्पुनः ।
ततो विष्वव्य क्रामत् । साशनानशने अभि ॥

த்ரிபாதூ³ர்த்⁴வ உதை³த்புருஷ꞉ । பாதோ³(அ)ஸ்யேஹாப⁴வாத்புன꞉ ।
ததோ விஷ்வவ்ய க்ராமத் । ஸாஶனானஶனே அபி⁴ ॥

(यः) (ய꞉)	=	(யாதொரு)
त्रिपात् த்ரிபாத்	=	பரிச்சின்ன பிரபஞ்சத்தைவிட வியாபகரூபமுள்ள
पुरुषः புருஷ꞉	=	புருஷ (நாராயண)ன்
ऊर्ध्व ஊர்த்⁴வ	=	(பிரகிருதி காரியமான பிரபஞ்சத்திற்கு) மேலே
उदैत् உதை³த்	=	விலகி நின்றாரோ (பிராகிருத குண தோஷ மற்றிருநதாரோ)
त्रस्य த்ர்ப்ரஸ்ய	=	இவருடைய
पादः பாத³꞉	=	அம்சமானது
इह இஹ	=	பிரகிருதியில்
पुनः புன꞉	=	(சிஷ்ருடி சம்ஹாரத்திற்கு வேண்டி) அடிக்கடி
त्रभवात् த்ர்ப்ரப⁴வாத்	=	வருகின்றது
ततः தத꞉	=	பிரகிருதியில் வந்த பிறகு

साशनानशने अभि

साशन = போஜனுதி வியவஹாரத்துடன் கூடின
ஸாஶன சேதனமாயும்
त्र्प्रनशन = போஜனுதி வியவஹாரமற்ற அசேகனமாயுமுள்ள
த்ர்ப்ரனஶன சுவரூபங்களை
त्र्प्रभि = அடைந்து
த்ர்ப்ரபி[4]
विष्वङ् = தேவதிரியக் முதலிய பலவடிவமாய்
விஷ்வங்
व्यक्रामत् = மிகவும் வியாபித்து நிற்கின்றது
வ்யக்ராமத்

தாத்பர்யம்: - பரமபத நாயகனுன நாராயணன், காரணபாவாபன்ன பிரகிருதி அருதர்யாமியாயிருந்து சேதனுசேதனுத்மகமான சகல பிரபஞ்சததையும சிருஷ்டி த்து சிருஷ்டிக்கப்பட்ட அந்த பிரபஞ்சத்திலும் அந்தர்யாமியாகவே எங்கும் வியாபி த்து பிரகாசிக்கிருர் என்று இந்த நான்காவது மந்திரத்தில் உபதேசிக்கப்பட்டது.

ஐந்தாவது ருக்

அவதாரிகை. பிரம்மாண்ட தேஹியான ஹிரண்ய கர்ப்ப சிருஷ்டிவரை யுள்ள அத்வாரகமான பகவத் சிருஷ்டியை உபதேசித்து தன்ஞல் சிருஷ்டிக்கப்பட்ட ஹிரண்யகர்ப்பர் மூலமாக சிருஷ்டிக்கப் படும் சத்வாரகமான சகல பிரபஞ்ச சிருஷ்டியை உபதேசிக்கத் தொடங்கி இந்த மந்திரத்தால ஹிரண்யகர்ப்ப சிருஷ்டி யும் அவர் மூலமாகச் செய்யப்படும் சிருஷ்டியில் சிலவற்றும் உபதேசிக்கப் படுகிறது.

तस्माद्विराडजायत । विराजो अधिपूरुषः ।
सजातो अत्यरिच्यत । पश्चाद्भूमिमथो पुरः ॥

தஸ்மாத்[3] விராட[3] ஜாயத । விராஜோ அதி[4]பூருஷ: ।
ஸஜாதோ அத்யரிச்யத । பஸ்சாத்[3]பூ[4]மிமதோ[2] புர: ॥

तस्मात् = அந்த (நாராயணனிடமிருந்து)
தஸ்மாத்
विराट् = (பிர்ம்மாண்டத்தை தேகமாகவுடைய)
விராட் ஹிரண்ய கர்ப்பர்
अजायत = உண்டானர்.
அஜாயத

पूरुषः	=	(விராட்தேகத்தை சிருஷ்டித்த) ஆதி புருஷன்
பூருஷ:		
विराजः	=	பிரம்மாண்ட தேகிக்கு
விராஜ:		
अधि	=	மேலானவரே
அதி⁴		

இதற்குமேல் ஹிரண்யகர்ப்பர் மூலமாய் ஏற்படும் ஜகத்தின் சிருஷ்டிக்கிரமம் உபதேசிக்கப் படுகின்றது.

जातः	=	உண்டான
ஜாத:		
सः	=	அந்தவிராட் புருஷன்
ஸ:		
अत्यरिच्यत	=	(தேவதிரியக் மனுஷ்யாதி ரூபமாக)
அத்யரிச்யத		அதிகம் பரவிநின்றுர்.
पश्चात्	=	தேவாதி சிருஷ்டிக்குப் பிறகு
பஶ்சாத்		
भूमिम्	=	பூமியை
பூ⁴மிம்		
(ससर्ज)	=	(சிருஷ்டித்தார்)
(ஸஸர்ஜ)		
अथो	=	பூமிசிருஷ்டிக்குப் பிறகு
அதோ²		
पुरः	=	அந்த ஜிவர்களுக்கு சப்த தாதுமயமான
புர:		சரீரங்களை
(ससर्ज)	=	(சிருஷ்டித்தார்)
(ஸஸர்ஜ)		

தாத்பர்யம்: - சர்வ வேதாந்தங்களாலும வேத்யனுன பரம புருஷன் தனது வசத்திலுள்ள மாயையால் விராட்தேகமான பிரம்மாண்டத்தையும், பிர்மமாண்ட சரீரியான ஹிரண்ய காப்பரையும் சிருஷ்டித்து பிர்ம்மாண்டாபிமானி தேவதாந்தர் யாமி யாகவும் ஆனுர். இந்த பிரகாரமே

सएष भूतानीन्द्रियाणि विराजं देवताः कोशांश्च सृष्ट्वा प्रविश्यामूढो मूढ इव व्यवहरन्नास्ते माययैव

ஸஏஷ பூ⁴தானீந்த்³ரியாணி விராஜம் தே³வதா: கோஶாம்ஶ்ச ஸ்ருஷ்ட்வா ப்ரவிஶ்யாமூடோ⁴ மூட⁴ இவ வ்யவஹரன்னாஸ்தே மாயயைவ

[சர்வோபநிஷத் பிரசிததஞன இந்த பரம புருஷன் பூதங்களையும், இந்திரியங்களையும், விராட்டையும், தேவதைகளையும், கோசங்களையும் சிருஷ்டித்து தானே அதில் பிரவேசித்து (உண்மையில்) மூடனில்லாதவனுயினும் மூடன் போலும் சேதனு சேதனரூபமான பிரபஞ்ச நியமனம் என்ற வியவஹாரத்தைச் செய்து கொண்டு விளங்குகிறுன்] என்று உத்தர தாபனீயோபநிஷத்திலும் உபதேசிக்கப பட்டிருக்கிறது. ஆகவே பரம புருஷன் ஹிரண்யகர்ப்பாதி அந்தர்யாமியாகவுமிருந்து ஹிரண்யகர்ப்ப துவாரா பூமிமுதலியவற்றையும் ஜீவபோக்கியமான சரீராதிகளையும் சிருஷ்டித்தார் என்று இந்த மந்திரத்தால் உபதேசிக்கப் பட்டது.

ஆறுவது ருக்

அவதாரிகை. ஐந்தாவது மந்திரத்தில் சொன்னபடி தேவசரீரங்கள் உண்டானதும் அந்த தேவர்கள் பிறகுள்ள சிருஷ்டி சித்திக்க வேண்டி அவ்வித சிருஷ்டிக்குச் சாதனமான பகவத்தியான ரூபமான யக்ஞத்தைச் செய்தனர் என்று இந்த மந்திரத் தால் உபதேசிக்கப் படுகிறது.

यत्पुरुषेण हविषा । देवा यज्ञमतन्वत ।
वसन्तो अस्यासीदाज्यम् । ग्रीष्मइध्मश्शरद्धविः ॥

யத்புருஷேண ஹவிஷா । தே³வா யஜ்ஞமதன்வத ।
வஸந்தோ அஸ்யாஸீதா³ஜ்யம் । க்³ரீஷ்மஇத்⁴மஶ்ஶரத்³த⁴விः ॥

पुरुषेण = புருஷரூபமான
புருஷேண
हविषा = ஹவிஸ்வஸினுல்
ஹவிஷா
यत् = யாதொரு
யத்
यज्ञम् = (மானஸ) யக்ஞத்தை (தியானத்தை)
யஜ்ஞம்
अतन्वत = செய்தனரோ
அதன்வத
अस्य = இந்ததியான ரூபமான யக்ஞத்திற்கு
அஸ்ய
वसन्तः = வசந்த ருதுவானது
வஸந்தः
अज्यम् = நெய்யாக
அஜ்யம்

आसीत् = ஆயிற்று

ஆஸீத்

ग्रीष्मः = கிரீஷ்மருதுவானது

க்³ரீஷ்ம:

इध्मः = சமித்தாகவும்

இத்⁴ம:

शरत् = சரத்ருதுவானது

ஶரத்

हविः = ஹவிஸ்ஸாகவும்

ஹவி:

आसीत् = (ஆயிற்று)

ஆஸீத்

தாத்பர்யம்: - ஹோம சாதனமான நெய் சமித்துஹவிஸ் முதலிய பாஹ்ய வஸ்துக்கள் இது வரை உண்டாகாத படியால் புருஷஊனயே ஹவிஸ்ஸாகவும, வசந்தருதுவை ஆஜ்யமாகவும், கிரீஷ்ம ருதுவை சமித்தாகவும், சரத் ருதுவை சாமான்யஹவிஸ்ஸாகவும் மனதால் பாவித்து மானஸயாகத்தை (த்யானத்தைச்) செய்தனர் என்று பொருள் கொள்ளல் வேண்டும். இவ்விதமே ஏழாவது எட்டாவது மந்திரங்களிலும் பொருள் கொள்ளல்வேண்டும்.

ஏழாவது ருக்

सप्तास्यासन् परिधयः । त्रिस्तप्त समिधः कृताः ।
देवा यद्यज्ञं तन्वानाः | अबध्नन् पुरुषं पशुम् ॥

ஸப்தாஸ்யாஸன் பரித⁴ய: । த்ரிஸ்தப்த ஸமித⁴: க்ருதா: ।
தே³வா யத்³யஜ்ஞம் தன்வானா: | அப³த்⁴னன் புருஷம் பஶும் ॥

अस्य = இந்த சங்கல்ப தியான) ரூபமானயக் ஞத்திற்கு

அஸ்ய

सप्त = [1]காயத்திரீ முதலிய ஏழு சந்தஸ்ஸுகள்

ஸப்த

[1] காயத்திரீ, உஷ்ணிக், அனுஷ்டுப், பிருஹதீ, பங்தீ, திருஷ்டுப், ஜகதீ, என்று ஏழு சந்தஸ்ஸுகள்.

परिधयः = [2]ஏழுபரிதிகளாக

பரித⁴ய:

[2] ஐஷ்டிக வேதியிலுள்ள ஆஹவ நீயத்திற்கு 3-ம் உத்தர வேதியிலுள்ள ஆஹவ நீயத்திற்கு 3-ம் சூரியஊன ஏழாவது சமித்தாகவும் கூறப்பட்டிருக்கிறது.

त्र्प्रासन् **த்ர்ப்ராஸன்**	=	ஆயின
त्रिस्सप्त **த்ரிஸ்ஸப்த**	=	[3]இருபத்தொன்றும்

[3] 12 மாதங்கள் 5- ருதுக்கள் 3 லோகங்கள் சூரியன் ஆகிய இருபத்தொன்றை.

समिध: **ஸமித⁴:**	=	சமித்துக்களாகவும்
कृता: **க்ருதா:**	=	செய்யப்பட்டன (தியானிக்கபட்டன)
देवा: **தே³வா:**	=	பிரஜாபதி பிராணேந்திரியரூபர்களான தேவர்கள்
यत् **யத்**	=	யாதொரு வைராஜ புருஷனுண்டோ
तम् **தம்**	=	அந்த
पुरुषम् **புருஷம்**	=	புருஷனை
पशुम् **பஶும்**	=	பசுவாக
त्र्प्रबन्धन् **த்ர்ப்ரப³ந்த⁴ன்**	=	கட்டினர் (வைராஜ புருஷனையே பசுவாக தியானித்தனர்.)

எட்டாவது ருக்

तं यज्ञं बर्हिषि प्रौक्षन् । पुरुषं जातमग्रत: ।
तेन देवा अयजन्त । साध्या ऋषयश्च ये ॥

தம் யஜ்ஞம் ப³ர்ஹிஷி ப்ரௌக்ஷன் । புருஷம் ஜாதமக்³ரத: ।
தேன தே³வா அயஜந்த । ஸாத்⁴யா ருஷயஶ்ச யே ॥

यज्ञं **யஜ்ஞம்**	=	(மானச) யாக சாதனமானவரும்
त्र्प्रग्रत: **த்ர்ப்ரக்³ரத:**	=	எல்லா சிருஷ்டிக்கு முன்பு
जातम् **ஜாதம்**	=	இருப்பவருமான
तम् **தம்**	=	அந்த பசுவாகப் பாவித்து யூபத்தில் கட்டப்பட்ட புருஷனை

बर्हिषि	=	மானஸபாகத்தில்
ப³ர்ஹிஷி		
प्रौक्षन्	=	புரோக்ஷித்தார்கள்
ப்ரௌக்ஷன்		
साध्याः	=	சிருஷ்டிக்குச் சாதனமானவர்களும்
ஸாத்⁴யா:		
ऋषयश्च	=	மந்திர திருஷ்டாக்களுமான
ருஷயஶ்ச		
ये देवाः	=	யாதொரு தேவர்களுண்டோ
யே தே³வா:		
(ते)	=	(அவர்கள்)
(தே)		
तेन	=	அந்தப புருஷ பசுவினுல்
தேன		
त्र्ययजन्त	=	யாகத்தை (தியானத்தைச்) செய்து முடித்தனர்
த்ர்யயஜந்த		

ஒன்பதாவது ருக்

तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः । संभृतं पृषदाज्यम् ।
पाशुस्ताश्चक्रे वायव्यान् । श्रारण्यान् ग्राम्याश्वये ॥

தஸ்மாத்³யஜ்ஞாத்ஸர்வஹுத: । ஸம்ப்⁴ருதம் ப்ருஷதா³ஜ்யம் ।
பாஶூஸ்தாஶ்சக்ரே வாயவ்யான் । ஶ்ராரண்யான் க்³ராம்யாஶ்வயே ॥

सर्वहुतः	=	சர்வாத்மக புருஷஐன ஹோமதிரவியமாகவுடைய
ஸர்வஹுத:		
तस्मात्	=	அந்த
தஸ்மாத்		
यज्ञात्	=	மானஸயாகத்தினின்றும்
யஜ்ஞாத்		
पृषदाज्यम्	=	தயிர் நெய் முதலிய போக்கிய வஸ்து
ப்ருஷதா³ஜ்யம்		சமூகமானது
संभृतम्	=	சம்பாதிக்க (சிருஷ்டிக்க) ப்பட்டது
ஸம்ப்⁴ருதம்		
वायव्यान्	=	வாயுதேவ தாகங்களும்
வாயவ்யான்		

तान् = உலகப் பிரசித்தங்களும்

தான்

आरण्यान् = காட்டிலுள்ள வைகளுமான

ஆரண்யான்

पशूंश्च = பசுக்களையும்

பஶூம்ஶ்ச

ग्राम्या: = கிராமத்திலுள்ள வைகளுமான

க்³ராம்யா:

ये = எந்தப் பசுக்களுண்டோ

யே

तांश्च = அவைகளையும்

தாம்ஶ்வ

चक्रे = உண்டுபண்ணினர்

சக்ரே

தாத்பர்யம்: - சிருஷ்டிக்குச் சாதன பூதர்களும், விராட் பிராணேந்திரிய பூதர்களுமான தேவர்கள் விராட்அந்தர்யாமியும், புருஷபத வாச்சியனுமான ஸ்ரீமன் நாராயணனைத் தியானம் செய்து அதன்மூலமாக சிருஷ்டி சாமர்த்தியத்தை யடைந்து பகவன்னியம்மிய மான விராட் சரீரத்தினின்றும் பின்னுள்ள வற்றை சிருஷ்டித்தனர் என்று உபதேசிக்கப் பட்டது. இந்த மந்திரம் முதல் கூறப்படும் சிருஷ்டிகள் பகவன்னி யம்மியமான விராட் தேஹத்தினின்று உண்டாவதாகக் கூறப்படினும் சர்வநியந்தா வானபகவானே சுவநியம்மியமான விராட்தேகத்துவாரா எல்லாவற்றையும் சிருஷ்டித்தார் என்றும், இவைகளால் [1]சத்வாரக சிருஷ்டி கூறப்பட்டிருப்பதாகவும், கொள்ளல் வேண்டும்.

[[1] ஹிரண்ய கர்ப்பனைக் கொண்டு செய்யப்படும் சிருஷ்டி சத்துவாரகம், தானே சிருஷ்டிப்பது அத்துவாரகம்.]

பத்தாவது ருக்

तस्माद्यज्ञात्सर्वहुत: । ऋचस्सामानि जज्ञिरे ।
छन्दांसि जज्ञिरे तस्मात् । यजुस्तस्मादजायत ॥

தஸ்மாத்³யஜ்ஞாத்ஸர்வஹுத: । ருசஸ்ஸாமானி ஜஜ்ஞிரே ।
ச²ந்தா³ஸி ஜஜ்ஞிரே தஸ்மாத் । யஜுஸ்தஸ்மாத³ஜாயத ॥

सर्वहुत: = சர்வாத்மக புருஷனை ஹோமத்திரவியமாக வுடைய

ஸர்வஹுத:

तस्मात् = அந்த

தஸ்மாத்

यज्ञात् **யஜ்ஞாத்**	=	யாக (மானஸத்யான) த்தினின்றும்
ऋच: **ருச:**	=	ருக்குகளும்
सामानि **ஸாமானி**	=	ஸாமங்களும்
जज्ञिरे **ஜஜ்ஞிரே**	=	உண்டாயின
तस्मात् **தஸ்மாத்**	=	அந்தயாகத்தி னின்றும்
छन्दासि **ச²ந்தா³ஸி**	=	காயத்திரி முதலிய சந்தஸ்ஸகள்
जज्ञिरे **ஜஜ்ஞிரே**	=	உண்டாயின
तस्मात् **தஸ்மாத்**	=	அந்தயாகத்தி னின்றும்
यजु: **யஜு:**	=	யஜுர் வேதமானது
त्प्रजायत **த்ர்ப்ரஜாயத**	=	உண்டாயிற்று

பதினொன்றுவது ருக்

तस्मादश्वा अजायन्त । ये के चोभयादत: ।
गावो ह जज्ञिरे तस्मात् । तस्माज्जाता अजावय: ॥

தஸ்மாத³ஶ்வா அஜாயந்த । யே கே சோப⁴யாத³த: ।
கா³வோ ஹ ஜஜ்ஞிரே தஸ்மாத் । தஸ்மாஜ்ஜாதா அஜாவய: ॥

तस्मात **தஸ்மாத்**	=	அந்த யாகத்தினின்றும்
त्प्रश्वा **த்ர்ப்ரஶ்வா**	=	குதிரைகள்
त्प्रजायन्त **த்ர்ப்ரஜாயந்த**	=	உண்டாயின
उभयादत: **உப⁴யாத³த:**	=	மேற்பாகம கீழ்பாகம இரண்டிலும் பலலுள்ள வைகளான

ये केच	=	யாதொரு பிராணிகளுண்டோ
யே கேச		
(तेच)	=	(அவைகளும்)
(தேச)		
गावोह	=	பசுக்களும்
கா³வோஹ		
तस्मात्	=	அந்தயாகத்தி னின்றும்
தஸ்மாத்		
जज्ञिरे	=	உண்டாயின
ஜஜ்ஞிரே		
तस्मात्	=	அந்தயாகத்தி னின்றும்
தஸ்மாத்		
त्प्रजावय:	=	செம்மரியாடு வெள்ளாடு முதலியவைகள்
த்ர்ப்ரஜாவய:		
जाता:	=	உண்டாயின
ஜாதா:		

பன்னிரண்டாவது ருக்

அவதாரிகை. பிராம்மணர் முதலிய ஜாதி சிருஷ்டியை உபதேசிக்கவேண்டி பிரம்மவாதிகளின் கேள்வியும் அதற்குப்பதிலுமாக இங்கு உபதேசிக்கப் படுகின்றது. அவற்றில் முதலிற் பொதுவாகவும் பிறகு விசேஷமாகவும் கேட்கப் படுகிறது.

यत्पुरुषं व्यदधुः । कतिधा व्यकल्पयन् ।
मुखं किमस्य कौ बाहू । कावूरूपादावुच्येते ॥

யத்புருஷம் வ்யத³து⁴: । கதிதா⁴ வ்யகல்பயன் ।
முக²ம் கிமஸ்ய கௌ பா³ஹூ । காவூரூபாதா³வுச்யேதே ॥

यत्	=	எப்பொழுது
யத்		
पुरुषम्	=	விராட் புருஷனை
புருஷம்		
व्यदधुः	=	உண்டு பண்ணினரோ
வ்யத³து⁴:		
(तदा)	=	(அப்பொழுது)
(ததா³)		

कतिधा = எவ்வெவ்விதமாக

கதிதா⁴

व्यकल्पयन् = மனதால் பாவித்து உண்டுபண்ணினர்

வ்யகல்பயன்

இவ்விதம் பொதுவாகக் கேட்டுப் பிறகு விசேஷமாக (குறிப்பாக)க் கேட்கப் படுகிறது

त्प्रस्य = இந்த விராட் புருஷனுடைய

த்ர்ப்ரஸ்ய

मुखम् = முகமானது

முக²ம்

किम् = எது

கிம்

बाहू = தோட்கள்

பா³ஹூ

कौ = எவை

கௌ

ऊरू = துடைகளும்

ஊரூ

पादौ = கால்களும்

பாதௌ³

कौ = எவைகளாக

கௌ

उच्येते = சொல்லப்படு கின்றன.

உச்யேதே

பதிமூன்றுவது ருக்

இந்த மந்திரத்தில் இவருடைய முகம் முதலிய அவயவங்களாக எதெது ஆயிற்று என்ற கேள்விக்குப் பதில்சொல்லு மிடத்து பிராம்மணர் முதலியவர்கள் முகம் முதலிய அவயவங்களாக ஆயினர் என்று உபதேசம் செய்யப்பட் டிருப்பினும், யஜுர் வேதம் ஏழாவது காண்டத்தில்

समुखतस्त्रिवृतं निरमिमीत...... ब्राह्मणो मनुष्याणाम्

ஸமுக²தஸ்த்ரிவ்ருதம் நிரமிமீத ...... ப்³ராஹ்மணோ மனுஷ்யாணாம்

(அவர்முகத்தினினறும் திருவிருத்ஸ்தோமத்தை சிருஷிடித்தார் என்று தொடங்கி மனுஷ்யர்களுள் பிராம்மணஊ முகத்தினின்றும் படைத்தார்) என்று தெளிவாய் கூறி இருப்பதாலும் சிருஷ்டிப் பிரகரண மாகையாலும் பிராம்மணர் முதலியவர்கள் முகம் முதலிய அவயவங்களி னின்றும் சிருஷ்டிக்கப்பட்டனர் என்று பொருள் கொள்ள வேண்டியது அவசியமாக ஏற்படுவதை யொட்டியே இங்கு உபதேசிக்கப் படுகிறது.

ब्राह्मणोस्य मुखमासीत् । बाहूराजन्यः कृतः ।
ऊरूतदस्य यद्वैश्यः । पद्भ्या शूद्रो अजायत ॥

ப்³ராஹ்மணோஸ்ய முக²மாஸீத் । பா³ஹூராஜன்ய: க்ருத: ।
ஊரூதத³ஸ்ய யத்³வைஶ்ய: । பத்³ப்⁴யா ஶூத்³ரோ அஜாயத ॥

त्रस्य	=	இந்த விராட் புருஷனுடைய
த்ர்ப்ரஸ்ய		
मुखं	=	முகமாக (முகத்தினின்றும்)
முக²ம்		
ब्राह्मणः	=	பிராம்மணன்
ப்³ராஹ்மண:		
त्रसीत्	=	இருந்தான் (சிருஷ்டிக்கப்பட்டான்)
த்ர்ப்ரஸீத்		
राजन्यः	=	க்ஷத்திரியன்
ராஜன்ய:		
बाहू	=	தோட்களாகளாக (தோள்களினின்றும்)
பா³ஹூ		
कृतः	=	செய்யப்பட்டான்
க்ருத:		
त्रस्य	=	இவருடைய
த்ர்ப்ரஸ்ய		
यत्	=	யாதொரு
யத்		
ऊरू	=	துடைகளுண்டோ
ஊரூ		
तत्	=	அவைகளாக (அவைகளினின்றும்)
தத்		
वैश्यः	=	வைசியன்
வைஶ்ய:		

(कृतः) = (செய்யப்பட்டான்)

க்ருத:

पद्भ्याम् = பாதங்களினின்றும்

பத்³ப்⁴யாம்

शूद्रः = சூத்திரன்

ஶூத்³ர:

त्प्रजायत = உண்டானன்

த்ர்ப்ரஜாயத

தாத்பர்யம்: - இந்த மந்திரத்தை ஆழ்ந்து நோக்காது மேற்பார்வையாக நோக்குமிடத்து பிராம்மணன் என்பவன் முகமாகவும், க்ஷத்திரியன் தோட்களாகவும், வைசியன் துடைகளாகவும் ஆயினன், பாதங்களினின்றும் சூத்திரன் உண்டானன் என்றதிலிருந்து சிலர் பிராம்மண்யம் முதலிய ஜாதியானது பிறவியிலேற்பட்டதா? அல்லது இடையி லுண்டானதா? என் சங்கையை யுண்டாக்கி பிராம்மணுதிகள் முகம் முதலியவைகளாக ஆயினர் என்று மட்டும் உபதேசித்திருப்பதைக் கொண்டு பிராம்மண்யாதி ஜாதி இடையில் தொழில், குணம், இவைகளாலேயே ஏற்படுகின்றன வென்றே உறுதி கூறுகின்றனர். அதன் உண்மையை நாம் இங்கு கூறுவோம். மனிதருள் பிராம்மணனைப் படைத்தார் என்று 7 - வது காண்டத்தில் தெளிவாய்க் கூறி இருப்பதாலும், இங்கும் சிருஷ்டியைச் சொல்லி வருவதாலும், பிராம்மணனை சிருஷ்டித்தார் என்றல் சிருஷ்டிக்கு முன்பே பிராம்மண்யத்தையடைந்த ஜீவனை முகத்தினின்றும் ஸ்தூல சரீரத்துடன் வெளியிட்டார் என்று சிருஷ்டிசப்தத்தின் (**सृष्टिः स्थूलीकरणम् ஸ்ருஷ்டி: ஸ்தூ²லீகரணம்** சிருஷ்டியானது சூக்ஷமமானதை தூலமாக்குதல்) என்ற பொருளைக் கொண்டும் பிறவியிலேயே ஏற்பட்டதே யொழிய இடையில் ஏற்பட்டவையல்ல வென்பது தெளிவாகிறது.

சங்கை. அப்படியாயின் முகத்தினின்றும் பிராம்மணனைப் படைத்தார் என்று தெளிவாகக் கூறுமல் பிராம்மணன் முகமாக இருந்தான் என்று கூறியதின் கருத்து என்னை எனின்

जीव ईशो विशुद्धा चित्तथा जीवेशयोर्भिदा ।
प्रकृतिस्तच्चितोर्योग षडस्माकमनादयः ।

ஜீவ ஈஶோ விஶுத்³தா⁴ சித்ததா² ஜீவேஶயோர்பி⁴தா³ ।
ப்ரக்ருதிஸ்தச்சிதோர்யோக³ ஷட³ஸ்மாகமநாத³ய: ।

என்றபடி ஜீவன், பிரகிருதி, ஈசன் இவர்கள் அனுதியாகையால் முந்தின பிரளயத்தில் சகல ஜீவராசிகளும்

तं विद्याकर्मणी समन्वारभेते पूर्वप्रज्ञाच

தம் வித்³யாகர்மணீ ஸமன்வாரபே⁴தே பூர்வப்ரஜ்ஞாச

(தூல சரீரம் விட்டு சூக்கும சரீரமடையுங் காலத்து அந்த ஜீவனை அவனது உபாஸனம், கன்மம், முன்வாசனை இவைகளும் கூடத் தொடர்ந்தே செல்லுகின்றன) என்றபடி அடுத்த கல்பத்தில் தந் தமக்கு வரக்கூடிய சரீரம் என்ன அதன் மூலம் வரும் சுகம் துக்கம் என்ன இவைகளுக்குச் சாதனங்களான கன்மஞான வாஸனை களுடனேயே சூக்குமாவஸ்தையை அடைந்த பகவத் சரீரத்தில் லயமடைந்திருப் பதாலும் அவ்விதம் லயமடைந்தவர்களின் கன்மாதிகளை யொட்டியே எல்லாம்வல்ல தயாமூர்த்தியான இறைவன் போகாதிகளையும், அதன் சாதனங்களான சரீராதிக ளையும் ஜீவராசிகளிடத்து இயற்கையி லமைந்த கருணையால் படைப்பதாலும், அவ்விதம் படைப்பதாலேயே அவருக்கு வைஷம்மியம், நைர்க்கிருண்யம் என்ற தோஷம் விலகுவதாலும், இந்த ருக்கில் பிராம்மணன் முகமாயிருந்தான் என்றல் அடுத்த சிருஷ்டியில் பிராம்மணாதி சரீரத்துடனிருந்து கன்மஞான பலனை அனுபவிக் கத்தக்க ஜீவராசிகள் முன்பிரளயத்தில் விராட் புருஷனது முகம் முதலியவைகளில் லயத்தை அடைந்திருந்தனர் என்று கூறியும் பிராம்மண்யம் முதலியன இடையில் வந்ததல்ல அதன் மூலகாரணமான கன்ம ஞானாதிகளால் கடவுளால் படைக்கும் பொழுதே ஏற்படுத்தப்பட்டவை என்றும் என்றும் தெளிவுபடுத்தவே இவ்விதம் கூறினதாகக் கொள்ளல்வேண்டும். அன்றியும் பாதங்களினின்றும் சூத்திரன் சூத்திரன் உண்டானான் (அதாவது ஸ்தூல சரீரத்தை அடைந்தான்) என இந்தவாக்கிய முடிவி லேயே தெளிவாகக் கூறியிருப்பதாலும், ஏழாவது காண்டத்திலும் மனிதருள் பிராம்மணனை முகத்தினின்று படைத்தார் என்றும் தெளிவாகக் கூறியிருப்பதாலும் இடையிலுளள கன்மஞானத்தால ஜாதி ஏற்படவோ அல்லது மாறவோ கூடுமெனச் சொல்வது பொருந்தாது. அவ்விதம் சொல்லுவோமாயின் நமக்கு மிகவும் நல்லவனாகத் தோன்றின ஒருவனுக்குப் பெண்ணை மணஞ்செய்து கொடுத்தபிறகு அவன் யாதோ இடையில் கோபங்கொண்டு அருமையான அப்பெண்ணை பல்லால் கடித்தும் காலால் உதைத்தும் தள்ளுவானேல், பல்லால் கடிப்பது காலால் உதைப்பது என்ற வெள்ளை மூக்குக் குதிரையின் குணமும் செய்கையும் மாப்பிள் ளையினிடம் காணுவதைக்கொண்டு அவனை அச்சாதியில் சேர்த்துக் கூறவும கூடு மோ? மேலும் கடிப்பதுவும் உதைப்பதுவுமான கழுதையின் செய்கை குணங்கள் நமது அருமைப் பசுவினிடம் கண்டால் பசுவை உபயோகப்படுத்து மிடத்து மற்றதை உபயோகப்படுத்துவோமா? ஆகவே ஜாதி என்பது பிறவியிலேற்படுவதே யொழிய இடையில் தொழில் குணங்களால் ஏற்படுவதல்ல வென்றும் இம்மந்திரத்தால் உபதே சிக்கப்பட்டது. இதுவிஷயம் விரிவாகப் பிறகு எழுதப்படும்.

அவதாரிகை. தயிர் நெய் முதலிய ஹோமத் திரவியங்களும், பசு முதலிய ஜந்துக்களும், ருகாதி வேதங்னும், பிராம்மணர் முதலிய மனிதர்களும் அவரிடமிரு ந்து உண்டாவது போலவே சந்திரன் முதலியவைகளுமுண்டாயினவென்று உபதே சிக்கப்படுகிறது.

பதினான்காவது ருக்

चन्द्रमा मनसो जातः । चक्षोस्सूर्यो अजायत ।

मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च । प्राणाद्वायुरजायत ॥

சந்த்³ரமா மனஸோ ஜாத: । சக்ஷோஸ்ஸூர்யோ அஜாயத ।
முகா²தி³ந்த்³ரஶ்சாக்³நிஶ்ச । ப்ராணாத்³வாயுரஜாயத ॥

चन्द्रमाः **சந்த்³ரமா:**	=	சந்திரன்
मनसः **மனஸ:**	=	(விராட் புருஷனது) மனதினின்றும்
जातः **ஜாத:**	=	உண்டானான்
चक्षो **சக்ஷோ**	=	கண்ணினின்றும்
सूर्यः **ஸூர்ய:**	=	சூரியன்
अजायत **அஜாயத**	=	உண்டானான்
मुखात् **முகா²த்**	=	முகத்தினின்றும்
इन्द्रश्च **இந்த்³ரஶ்ச**	=	இந்திரனும்
अग्निश्च **அக்³நிஶ்ச**	=	அக்கினியும்
(अजायेताम्) **(அஜாயேதாம்)**	=	(உண்டானார்கள்)
प्राणात् **ப்ராணாத்**	=	பிராணனினின்றும்
वायुः **வாயு:**	=	வாயுவானது
अजायत **அஜாயத**	=	உண்டாயிற்று

பதினைந்தாவது ருக்

नाभ्या आसीदन्तरिक्षम् । शीर्ष्णो द्यौस्समवर्तत ।
पद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात् । तथालोका अकल्पयन् ॥

நாப்⁴யா ஆஸீத³ந்தரிக்ஷம் । ஶீர்ஷ்ணோ த்³யௌஸ்ஸமவர்தத ।
பத்³ப்⁴யாம் பூ⁴மிர்தி³ஶ: ஶ்ரோத்ராத் । ததா²லோகா அகல்பயன் ॥

अन्तरिक्षम्	=	அந்தரிக்ஷ லோகமானது

த்ர்ப்ரந்தரிக்ஷம்

नाभ्या:	=	உந்தியினின்றும்
நாப்⁴யா:		
त्रासीत्	=	உண்டாயிற்று
த்ர்ப்ராஸீத்		
शीर्ण:	=	தலையினின்றும்
ஶீர்ண:		
द्यौ:	=	தேவலோகமானது
த்³யௌ:		
समवर्तत	=	உண்டாயிற்று
ஸமவர்தத		
पद्भ्याम्	=	கால்களினின்றும்
பத்³ப்⁴யாம்		
भूमि:	=	பூலோகமானது
பூ⁴மி:		
(त्रजायत)	=	(உண்டாயிற்று)
(த்ர்ப்ரஜாயத)		
श्रोत्रात्	=	காதினின்றும்
ஶ்ரோத்ராத்		
दिश:	=	கிழக்கு முதலிய திக்குகள்
தி³ஶ:		
(त्रजायन्त)	=	(உண்டாயின)
(த்ர்ப்ரஜாயந்த)		
तथा	=	அவ்விதமே
ததா²		
लोकांश्च	=	உலகங்களையும்
லோகாம்ஶ்ச		
अकल्पयन्	=	உண்டாக்கினர்
அகல்பயன்		

பதினைறுவது ருக்

அவதாரிகை. கீழ்ச்சொல்லிய விராட் புருஷனுடைய தியானமானது இந்த மநதிரத்தால் பிரதிபாதிக்கப் படுகின்றது. அதில் மந்திர திருஷ்டாவானவர் தனது தியானாநுபவத்தை வெளிப்படுத்துகிறுர்.

वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम् । आदित्यवर्णं तमसस्तुपारे ।
सर्वाणिरूपाणि विचित्यधीरः । नामानि कृत्वाभिवदन्यदास्ते ॥

வேதா³ஹமேதம் புருஷம் மஹாந்தம் । ஆதி³த்யவர்ணம் தமஸஸ்துபாரே ।
ஸர்வாணிரூபாணி விசித்யதீ⁴ர꞉ । நாமானி க்ருத்வாபி⁴வத³ன்யதா³ஸ்தே ॥

यत् **யத்**	=	யாதொரு புருஷன்
सर्वाणिरूपाणि **ஸர்வாணிரூபாணி**	=	தேவமனுஷ்யாதி எல்லாச் சரீரங்களை
विचित्य **விசித்ய**	=	கர்மமூலமாக விசேஷமாய் அடைந்தும்
नामानि **நாமானி**	=	இவன் தேவன், மனுஷ்யன், பசு, என்ற பெயர்களை
कृत्वा **க்ருத்வா**	=	செய்துகொண்டும்
त्रभिवदन् **த்ர்ப்ரபி⁴வத³ன்**	=	அந்த நாமங்களால் பலவிதத்திலும் வியவஹரித்துக்கொண்டும்
त्रास्ते **த்ர்ப்ராஸ்தே**	=	இருந்தானோ
यत् **யத்**	=	எப்பொழுது
त्रहं **த்ர்ப்ரஹம்**	=	(இந்த) நான்
धीरः **தீ⁴ர꞉**	=	மனதைத் தன்வசமாக்கினவனாய்க் கொண்டு
महान्तम् **மஹாந்தம்**	=	சர்வகுணங்களாலு மதிகனையும்
आदित्यवर्णं **ஆதி³த்யவர்ணம்**	=	சூரியன்போல பிரகாசிக்கின்றவனையுமிருக்கிற
एतम् **ஏதம்**	=	இந்த
पुरुषम् **புருஷம்**	=	புருஷனை (நாராயணனை)
वेद **வேத³**	=	தியானத்தால் எப்பொழுதும் அனுபவிக்கிறேனோ
(सच) **(ஸச)**	=	(அந்த என்போன்ற)
(पुरुषः) **(புருஷ꞉)**	=	(அனுபவிக்கிற ஜீவன்)

तमसस्तु पारे	=	அஞ்ஞானத்தை விட்டு வெளியேறுகிறன்
தமஸஸ்து பாரே		

பதினேழாவது ருக்

धाता पुरस्ताद्यमुदाजहार । शक्रः प्रविद्वान् प्रदिशश्चतस्रः ॥
तमेवं विद्वानमृत इहभवति । नान्यः पंथा अयनाय विद्यते ॥

தா^{4}தா புரஸ்தாத்^{3}யமுதா^{3}ஜஹார । ஶக்ர: ப்ரவித்^{3}வான் ப்ரதி^{3}ஶஶ்சதஸ்ர: ॥
தமேவம் வித்^{3}வானம்ருத இஹப^{4}வதி । நான்ய: பந்தா^{2} அயனாய வித்^{3}யதே ॥

धाता	=	பிரஜாபதியானவர்
தா^{4}தா		
पुरस्तात्	=	முதலில்
புரஸ்தாத்		
यम्	=	எந்த விராட்புருஷனை
யம்		
उदाजहार	=	(தியானம் செய்கிறவர்களின் உபகாரத்திற்காக)
உதா^{3}ஜஹார		பிரகாசப்படுத்தினரோ
शक्रः	=	இந்திரன்
ஶக்ர:		
चतस्रः प्रदिशः	=	நாலுதிக்குகளிலுமிருக்கிற எல்லாப்
சதஸ்த்ர: ப்ரதி^{3}ஶ:		பிராணிகளையும்
प्रविद्वान्	=	மிகவும் நன்றுயறிந்துகொண்டு
ப்ரவித்^{3}வான்		
(उदाजहार)	=	பிரகாசப்படுத்தினரோ
(உதா^{3}ஜஹார)		
तम्	=	அந்த விராட் புருஷ ரூபத்தை
தம்		
एवम्	=	பிரஜாபதி இந்திரன் இவர்களின்
ஏவம்		உபதேசத்திற் கிணங்க
विद्वान्	=	சாக்ஷாத்கரிக்கின்றவன்
வித்^{3}வான்		
इह	=	இந்த ஜந்மாவிலேயே
இஹ		
अमृतः	=	மரணதர்ம மில்லாதவனாக
அம்ருத:		

भवति	=	ஆகிறுன்
ப⁴வதி		
त्प्रयनाय	=	அமிருதத்வத்தை யடைவதற்கு
த்ர்ப்ரயஞய		
त्प्रन्य:	=	வேறு
த்ர்ப்ரன்ய:		
पन्था:	=	வழியானது
பந்தா²:		
नविद्यते	=	கிடையாது
நவித்³யதே		

தாத்பர்யம்: - விராட் அந்தர்யாமியான ஸ்வரூபத்தைக் குரூபதேசத்தை யொட்டி இதே ஜந்மத்தில் சாக்ஷாத் கரித்தவன் ஜராமரண மற்ற மோக்ஷநிலையை யடைகிறுன் என்றும் அந்தர்யாமி சாக்ஷாத்காரத்தைத் தவிர்த்து வேறு எவ்வித கர்மாதிகளைச் செய்தபோதிலும் அந்தமோக்ஷம் கிடைப்பதரிது என்றும் உபதேசிக்க ப்பட்டது.

பதினெட்டாவது ருக்

அவதாரிகை. எல்லா அநுவாகத்தின் அர்த்தமும் சுருக்கமாக உபதேசிக்கப் படுகிறது.

यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवा: । तानिधर्माणि प्रथमान्यासन् ।
तेहनाकं महिमानसचन्ते । यत्रपूर्वे साध्यास्सन्तिदेवा: ॥

யஜ்ஞேன யஜ்ஞமயஜந்த தே³வா: । தாநித⁴ர்மாணி ப்ரத²மாந்யாஸன் ।
தேஹஞகம் மஹிமானஸசந்தே । யத்ரபூர்வே ஸாத்⁴யாஸ்ஸந்திதே³வா: ॥

देवा:	=	(பிரஜாபதி பிராணருப) தேவர்கள்
தே³வா:		
यज्ञेन	=	மேற்சொல்லப்பட்ட மானச சங்கற்பத்தால்
யஜ்ஞேன		
यज्ञम्	=	மேற்சொல்லிய யக்ஞருபமான பிரஜாபதியை
யஜ்ஞம்		
त्प्रयजन्त	=	பூஜித்த (தியானித்த) னர்
த்ர்ப்ரயஜந்த		
तानि	=	அந்த
தானி		
धर्माणि	=	ஜகத்ரூப விகாரங்களான தர்மங்கள்

த⁴ர்மாணி

प्रथमानि = பிரசித்தங்களாக

ப்ரத²மானி

आसन् = இருந்தன

ஆஸன்

இதுவரை சிருஷ்டியைப் பிரதி பாதிக்கும் மந்திரத்தின் அர்த்தமானது சங்கிர ஹமாய் உபதேசிக்கப்பட்டது.

இனிஉபாஸஊன அதன் பலன் இவைகஊளக்கூறும் மந்திரத்தின் அர்த்தம் சுருக் கமாகக் கூறப்படுகிறது.

यत्र = எந்த விராட் பிராப்திரூபமான பரம பதத்தில்

யத்ர

पूर्वे = முன்னுள்ள

பூர்வே

साध्याः = விராடுபாஸ்தியைச்சாதித்தவர்களான

ஸாத்⁴யா:

देवाः = தேவர்கள்

தே³வா:

सन्ति = இருக்கின்றனரோ

ஸந்தி

नाकम् = துக்கமற்ற பரமபதத்தை

நாகம்

ते = அந்த

தே

महिमान = விராட் உபாசகர்களான மஹாத்மாக்கள்

மஹிமான

सचन्ते = அடைகின்றனர்

ஸசந்தே

पुरुषसूक्तं संपूर्णम्

புருஷஸூக்தம் ஸம்பூர்ணம்